

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

JE NÁM DOBŘE NA SVĚTĚ

Zpracovaný podle RVP PV

**Mateřská škola
Urbánkova 3374
Praha 4 - Modřany**

**„Děti jsou budoucnost tohoto světa.
Svět bude takový, jakým směrem se vydají naše děti.“**

Paramhans Svámí Mahéšvaránanda

Identifikační údaje

Název ŠVP:

Je nám dobře na světě

Předkladatel:	Základní škola a mateřská škola Na Beránku v Praze 12 se sídlem Praha 4 – Modřany, Pertoldova 3373/51 Pracoviště: Mateřská škola Urbánkova 3374 143 00 Praha 4 - Modřany
----------------------	--

IČO:	61 38 66 85
IZO:	102 425 094
REDIZO:	600 037 380

Ředitel školy:	Mgr. Jiří Soukup
Zástupkyně ředitele:	Jana Horová
Koordinátor ŠVP:	Jana Horová

Telefon:	241 767 354
E- mail:	msurbankova@seznam.cz
Webové stránky:	msurbankova.webnode.cz

Zřizovatel:	Úřad městské části Praha 12 Generála Šišky 2375/6, Praha -12 Kontakty: pevná linka: +420 244 028 111 (ústředna) pevná linka: +420 244 028 256 (informace) fax: +420 244 402 445 , +420 244 402 447 fax: +420 244 402 458 Webové stránky: www.praha12.cz
--------------------	--

Platnost dokumentu: od 1.9. 2020

Obsah

Kapitola	Strana
Identifikační údaje	2
Charakteristika mateřské školy	5
Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
Podmínky a organizace vzdělávání	8
Materiální podmínky	8
Hygienické podmínky	9
Ekonomické podmínky	9
Organizační podmínky	9
Profesionalita zaměstnanců	10
Bezpečnost práce	11
Podmínky programu Je nám dobře na světě	12
Učitelka se zdravým přístupem k životu	12
Věkově smíšené třídy	12
Rytmický řád života a dne	14
Tělesná pohoda a volný pohyb	15
Zdravá výživa	17
Spontánní hra	17
Prožitkové učení	19
Podnětné věcné prostředí	20
Bezpečné sociální prostředí	20
Participativní a týmové řízení	21
Partnerské vztahy s rodiči	23
Spolupráce mateřské a základní školy	24
Začlenění mateřské školy do života obce	25
Výchovně vzdělávací strategie MŠ	27
Oblast biologická	29
Oblast psychologická	30
Oblast interpersonální	34
Oblast sociálně kulturní	36
Oblast environmentální	37
Třídní vzdělávací program – plánování	40
Evaluací činnost mateřské školy	41
Oblasti evaluace	42
Každodenní hodnocení a sebehodnocení	42
Evaluace tematické části (týdenního plánu)	42
Evaluace tematického celku	43
Evaluace výchovně vzdělávací práce ve třídě	43
Osobní rozvoj učitelek (autoevaluace)	44
Hodnocení dětí	44
Evaluace podmínek vzdělávání daných ŠVP	45
Evaluace souladu TVP – ŠVP – RVP PV	45

Evaluace personálních podmínek	46
Výroční zpráva	46
Obsah výchovně vzdělávací práce ve ŠVP Je nám dobře na světě	47
Tématické celky a tématické části	50
Tématický celek: Začínáme	51
Tématický celek: Žiji mezi lidmi	57
Tématický celek: Co nám přináší podzim	63
Tématický celek: Čas těšení a očekávání	68
Tématický celek: Pohádková zima	74
Tématický celek: Čas sněhu a ledu	80
Tématický celek: Jaro ťuká	85
Tématický celek: Kdo jsem já	90
Tématický celek: Objevujeme svět	97
Průběžné cíle výchovně vzdělávací práce a kompetence dětí	102
Aby nám tu bylo dobře (pravidla soužití v MŠ)	112

Charakteristika mateřské školy

Naše mateřská škola je umístěna v panelové budově z 80. let 20. století na konci sídliště Na Beránku v Praze – Modřanech v těsné blízkosti Modřanské rokle. Vzhledem k její poloze je zajištěn pro děti velmi dobrý stav životního prostředí. Mateřskou školu navštěvují převážně děti z nejbližšího okolí, ale též děti ze vzdálenějších částí naší městské části a přilehlých obcí kolem Prahy, kterým nebylo umožněno z kapacitních důvodů předškolní vzdělávání v dosahu jejich bydliště.

Mateřská škola byla původně koncipována jako čtyřtřídní s celkovou kapacitou 100 dětí.

V letech, kdy dětí ubývalo, byla jedna třída po dohodě se zřizovatelem zrušena a prostory byly využívány jako tělocvična, učebna kroužků a místo pro společná setkávání (s rodiči dětí, při kulturních akcích apod.)

V době vzniku naší první verze školního vzdělávacího programu v roce 2002 byly tedy v provozu tři věkově smíšené třídy.

Od září 2009 je rozhodnutím Rady MČ Praha 12 z důvodu velké poptávky po předškolním vzdělávání v provozu opět i čtvrtá třída.

Budova mateřské školy je umístěna v rozlehlé zahradě osázené listnatými a jehličnatými stromy a keři, které skýtají dostatečné množství zeleně a působí zároveň i jako přirozená bariéra vůči okolnímu světu. Zahrada je vybavená 3 pískovišti, lavičkami a altány pro hry dětí. Dětem též slouží na zahradě bohatá nabídka hraček, sportovního náčiní, koloběžek, houpaček. Okolí školy nabízí spoustu možností k vycházkám do přírody: v bezprostřední blízkosti MŠ je Modřanská rokle, lesy, pro zdatnější chodce je v dosahu Cholupický vrch a Točná.

Charakteristika

školního vzdělávacího programu

Na základě rozhodnutí MRMČ Praha 12 byla usnesením č.22.11.95 sloučena naše mateřská škola v jeden právní subjekt se Základní školou Pertoldova 3373 s účinností od 1.1. 1996. Se základní školou nás od počátku spolupráce pojily společné cíle. Snažili jsme se, aby díky úzké spolupráci přicházely od nás do školy děti spokojené a tvořivé, optimálně rozvinuté na základě svých možností a zájmů, a to po stránce tělesné, psychické, sociální i duchovní. Od počátku spolupráce jsme se snažili ještě více než v dobách minulých zamýšlet nad novými formami práce. Pro naši výchovně vzdělávací činnost jsme využívali plánování časově tematických okruhů, ale bez valného sjednocení a zastřešení jednotným dokumentem v rámci celé mateřské školy. Při třídním plánování výchovně vzdělávací práce jsme vycházeli z podmínek v jednotlivých třídách (tj. věkové složení, zájmy a zaměřenost dětí, aktuální situace v životě školy, roční období apod.) Cílem našeho snažení v oblasti vzdělávací práce byla určitá suma základních poznatků o životě v blízkém okolí dítěte, ale též vytvoření základních návyků (hygienických, pracovních, sebeobslužných) a dovedností (sociálních, komunikativních). Při všech našich aktivitách jsme se snažili nezapomínat, že na prvním místě je vždy pohoda dítěte a jeho pocit spokojenosti a důvěra rodičů v to, že svěřují své děti spolehlivým a kvalitním učitelkám.

Po „zkušební“ době sloučení se základní školou jsme se začali více zajímat o specifika v jejím programu a velmi nás zaujalo zaměření školy na ekologickou výchovu. A protože ani nám nebyla problematika ekologie, zdravého životního stylu a estetiky cizí, začali jsme si na těchto základech budovat v roce 2002 svůj vlastní výchovně vzdělávací program. Program nazvaný Je nám dobře na světě vycházel ve svých základech především z Kurikula podpory zdraví v mateřské škole (M. Havlíková a kol., Portál, Praha, 2000). Snažili jsme se ho přizpůsobit podmínkám naší MŠ a obohatili jsme ho o některé prvky ekologické, estetické a dramatické výchovy, tak aby dával dostatek prostoru pro iniciativu a tvořivost všem zainteresovaným osobám.

Cesta tohoto dokumentu na svět nebyla jednoduchá. Vzdělávacích akcí a seminářů k tvorbě školních vzdělávacích programů bylo zoufale málo a každý se jen domýšlel, jak se to má správně dělat. Také my jsme k tvorbě přistupovali poněkud živelně a ne všichni se stejnou dávkou zodpovědnosti a invence.

Nicméně i přes všechny překážky a nástrahy se nám podařilo školní vzdělávací program vytvořit a to tak, že jsme podle něj mohli celkem dobře pracovat. Nicméně problematika kvality programu se po několika letech začala pravidelně objevovat na pedagogických poradách v diskusích a předávání názorů a zkušeností mezi kolegyněmi, kterým na výsledcích výchovně vzdělávací práce opravdu záleželo, a vyvstala potřeba náš školní vzdělávací program po všech stránkách zhodnotit a zaktualizovat.

Postupně jsme dospěli k názoru, že naší hlavní prioritou již není „čistá“ ekologie, tak jako tomu bylo v počátku. Spíše nám jde i v souvislosti s celkovým stavem nejen naší země, ale i celé planety o to, abychom v duchu filozofie a názvu našeho programu Je nám dobře na světě vkládaly do dětí základy trvalých lidských hodnot, na nichž si budou budovat základy své osobnosti, chceme, aby se cítily dobře v prostředí pro ně více i méně známém, aby uměly

a nebály se komunikovat s vrstevníky i dospělými, aby prožívaly šťastné a spokojené dětství a aby si od nás odnášely pozitivní vklad do života a zdravý světonázor.

V rámci výchovy k trvale udržitelnému rozvoji chceme učit děti zodpovědnosti za svůj život a za své činy, zodpovědnosti vůči lidem a všem hodnotám, které nás obklopují.

Chceme u nich vytvářet základní postoje a předpoklady k tomu, aby si zvolily prožít svůj život zdravě, přičemž jednotu zdraví chápeme jako jednotu těla a ducha.

Naše hlavní zásady jsou:

- Vytvářet stimulující prostředí, které vychází z individuálních potřeb dětí, jejich rozvojových předpokladů a s optimálně stanoveným programem
- Vytvářet pro děti prostředí plné pohody, důvěry a bezpečí
- Maximálně podporovat zdravý fyzický, psychický a duchovní vývoj dětí
- Dát šance a příležitost ke vzdělávání všem dětem bez rozdílu
- Doplnovat rodinnou péči v oblastech, které vyžadují odbornost a profesionalitu ve vedení a specifické podmínky pro realizaci
- Zajišťovat základní diagnostickou péči s cílem pomoci dětem, které mají nějaký problém

Nadstandardní aktivity zabezpečované učitelkami v rámci výchovně vzdělávacího působení:

- Výjezdy na školy v přírodě (ozdravné pobyty)
- Poznávací výlety a vycházky
- Kulturní akce v MŠ i mimo (divadelní představení, koncerty apod.)
- Mikulášská a vánoční besídka s nadílkou
- Sportovní soutěže
- Oslavy Dne dětí
- Tématické karnevaly
- Společné akce pro děti a jejich rodiče: tvořivé dílny, výstavy, besídky, rozloučení s předškoláky
- Veřejná vystoupení a propagace MŠ – dle možností
- Další akce vycházející z invence pedagogického sboru.

Úpravy školního vzdělávacího programu vycházely ze zkušeností a hodnocení učitelek, které měly možnost podle něj několik let pracovat.

Program bere v úvahu i skutečnost, že v současné době podle něj pracují a nebo budou pracovat i neaprobované učitelky a učitelky s krátkou praxí v MŠ. Proto obsahuje i některé údaje a informace přímo z RVP PV, aby se učitelky v celé problematice lépe orientovaly.

Podmínky a organizace vzdělávání

Materiální podmínky:

Budova MŠ je koncipována jako čtyřtřídní. Do 30.6. 2009 byly v provozu tři třídy. Čtvrtá třída sloužila jako tělocvična, učebna kroužků a místo pro společná setkávání. Od září 2009 znovuzprovozněním 4. třídy pro pobyt dětí, toto zázemí ztrácíme.

Jednotlivé třídy se skládají ze 3 sekcí. Největší, pokrytá linoleem slouží k volnému pohybu dětí, menší též s linoleem slouží jako jídelní a pracovní prostor, jsou zde dětské stolky a židle velikostně odlišené pro různé věkové skupiny dětí. Třetí část je pokryta kobercem a je určena pro hry dětí. Ve třídách je dětský nábytek s volně přístupnými policemi pro všechny děti. Dostatek úložného prostoru skýtají police pod okny. Ve všech třídách lze variabilně vytvořit hrací koutky s dostatečným soukromím k individuálním hrám. Ke každé třídě náleží samostatná šatna a sociální zařízení (WC a umývárna) a přípravná kuchyňka (rekonstrukce v roce 2009).

MŠ nedisponuje samostatnými ložnicemi pro odpočinek dětí. Denně se ve třídách v prostoru pro volný pohyb dětí připravují lehátka. Každé dítě má své lůžkoviny, které se ukládají odděleně.

Vybavenost hračkami a pomůckami:

Vybavenost hračkami je dostatečná, nabídka hraček je vhodná pro děti všech věkových skupin ve třídě. V každé třídě jsou hračky pro rozvíjení her tvořivých, dramatických, didaktických, manipulačních – pro rozvoj motoriky. Dále jsou zde pomůcky relaxační, tělovýchovné, didaktické, poznávací. Výběr hraček a pomůcek při nákupu mohou ovlivňovat učitelky podle zájmů jim svěřených dětí. V každé třídě je dostatek materiálů pro výtvarné a jiné tvoření a knížek. Hračky, pomůcky, materiál i knihy jsou dětem na pohled dostupné a přístupné.

V každé třídě jsou vytvářeny herní koutky, které umožňují dětem soukromí nebo hru v menší skupině (pokojíčky, obchod, relaxační koutky apod.).

Pro spontánní pohybové aktivity dětí ve třídách slouží tělovýchovné náčiní a nářadí, ribstole, žíněnky, lavičky, míče, švihadla, molitanové kostky, podložky na cvičení apod.

Pro rozvoj hudebních činností je v každé třídě klavír a pomůcky pro hudební výchovu (dětské rytmické nástroje). V každé třídě je k dispozici radiomagnetofon s CD přehrávačem, v kabinetě pak dostatek audio nosičů.

V MŠ je jedna televize a video. Obojí vzhledem k naplněnosti programu MŠ nevyužíváme.

Vybavení knihovny a kabinetu:

Školní knihovna je velmi dobře vybavena zejména studijní literaturou pro učitelky. Dětská knihovna je na tom o poznání hůře, většina svazků (beletrie i naučné) jsou z původního vybavení MŠ a převedené ze zrušených školek a již svou kvalitou zcela neodpovídají

současným standardům. Inventář knihovny je v závislosti na finančním stavu školy doplňován o nové tituly.

Kabinet je vybaven didaktickými pomůckami v množství ne zcela dostačujícím, Je však v rámci možností průběžně doplňován (dle finančních možností).

Hygienické podmínky:

Hygienické podmínky v MŠ jsou na dobré úrovni a řídí se platnými předpisy a normami. Při rekonstrukcích v MŠ jsou využívány moderní materiály odpovídající normám a předpisům EU.

V posledním období proběhla rekonstrukce dětských sociálních zařízení a kuchyně, výměna oken, v létě 2009 rekonstrukce a znovuzprovoznění 4. třídy a rekonstrukce tří přípravných kuchyněk Pro úsporu energie byly nainstalovány regulační ventily k radiátorům ve třídách.

Stravování:

Dostatek výživově kvalitního jídla dle potřeb dětí je zaručen vyhláškou o spotřebním koši. Spotřební koš je měsíčně propočítáván (snižování spotřeby tuků, cukrů, zvyšování spotřeby ovoce a zeleniny). Pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne.

V MŠ jsou pravidelně prováděna hygienická šetření asistentkami Hygienické služby.

Ekonomické podmínky:

MŠ je právním subjektem sloučeným se ZŠ Pertoldova (ZŠ a MŠ Na Beránku v Praze 12) od 1.1. 1996.

Ekonomikou a správou rozpočtu je pověřen ředitel školy.

Organizační podmínky:

Provoz MŠ je od pondělí do pátku od 6,30 do 17,00 hodin.

Od 6,30 se děti scházejí v jedné třídě, po nástupu všech učitelek do služby pak ve svých kmenových třídách, kde probíhají jejich další činnosti.

Režim dne je volný, dodržována je pouze přesná doba obědů v jednotlivých třídách a nejvíce tříhodinové přestávky mezi podávanými jídly.

Příchod i odchod dětí do MŠ je dán vnitřním řádem školy, ale může být po dohodě individuálně pozměněn vzhledem k potřebám rodičů.

Denní řád:

6,30 – 10,00	• Volné hry • Řízené činnosti ve skupinách • Psychomotorické hry • Komunitní kruhy • Cvičení a pohybové činnosti a hry • Činnosti zaměřené na plnění třídních programů
9,00 – 9,30	• Svačina
10,00 – 11,45	• Příprava na pobyt venku • Pobyt venku
11,45 – 12,30	• Oběd
12,30 – 14,30	• Příprava na polední klid • Poslech pohádek, písniček, relaxační hudby • Zklidnění a odpočinek dětí • Alternativní program pro „nespavce“ • Vstávání, hygiena
14,30 – 15,00	• Odpolední svačina
15,00 – 17,00	• Individuální zapojení dětí do odpoledních činností • Volná hra • Nabídka dalších rozvíjejících činností • Možnost pobytu venku • Odchod domů

Profesionalita zaměstnanců:

Mateřská škola nejsou jen učitelky a děti, ale i ostatní zaměstnanci, bez kterých by MŠ nemohla fungovat. Děti se s nimi setkávají každodenně, proto je u nich nesmírně důležitý pozitivní vztah k dětem a zájem o práci, která bohužel v jejich případě není dostatečně finančně ohodnocená. Provozní zaměstnanci by se měli podílet určitou měrou na realizaci programu MŠ, a proto by o veškerém dění v MŠ měli být informováni a spolupodílet se na něm (snaha o rozvíjení zdravého životního stylu, pohody, atmosféry, porozumění a spolupráce).

K 30. červnu 2009 v MŠ pracovalo 6 pedagogických pracovníků, z toho jedna na poloviční úvazek, jedna uklízečka, vedoucí ŠJ a dvě kuchařky.

Nositelkou myšlenek a veškerého dění týkajícího se výchovně vzdělávacího procesu jsou učitelky. Učitelka je v první řadě tou, která svým chováním a prací rozhoduje o tom, zda se podaří záměry školního vzdělávacího programu plnit.

Aktuální problém, který trápí zřejmě více mateřských škol, je nedostatek aprobovaných učitelek. K 30.6. 2009 byl poměr aprobovaných učitelek k neaprobovaným 4:2. Paní učitelky bez řádné kvalifikace se snaží pracovat s co největším nasazením, pod vedením zkušených a aprobovaných a stávají se platnými členkami pracovního týmu. Pedagogické školy a fakulty

v současné době nevycházejí dostatečně vstříc zájemkyním o distanční studium, kterým by si zvýšily svou kvalifikaci, a poptávka v této oblasti vysoce převyšuje nabídku. Všechny pedagogické pracovnice si průběžně zvyšují svou odbornost prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Využíváme zejména nabídky seminářů Pedagogického centra v Praze a vzdělávacích akcí nakladatelství Portál. Individuálně se věnujeme studiu odborné literatury, časopisů. Náměty pro svou činnost vyhledáváme též na internetu.

Bezpečnost práce:

Bezpečnost práce v MŠ se řídí platnými normami, vyhláškami a předpisy. Proškolení zaměstnanců v oblasti BOZP se provádí 1x za dva roky. Zajišťuje vedení ZŠ a MŠ Na Beránku. Dvě učitelky jsou proškolenými zdravotníky zotavovacích akcí s platným certifikátem Českého červeného kříže.

Podmínky programu Je nám dobře na světě

1) Učitelka se zdravým přístupem k životu:

Učitelka je hlavním a integrujícím činitelem MŠ. Na jejích profesních a osobnostních kvalitách závisí úspěšnost vzdělávacích cílů programu. Děti ji často a v mnohém napodobují, a tím se také učí.

Východiska:

- Učitelka svým chováním a jednáním podporuje zdraví v nejširším slova smyslu nejen své, ale i jiných lidí a celých skupin. Vyrovnaností své osobnosti pozitivně působí na své okolí.
- Její přístup ke světu, k přírodě, společnosti a člověku a jeho zdraví i k sobě je odpovědný.
- Chápe zdraví jako celek vzájemně propojených součástí – zdraví tělesného, psychického, společenského, sociálního, duchovního a environmentálního.

Prostředky:

- Návyky zdravého životního stylu a postoje učitelky k životu jsou vzorci chování, které děti napodobují.
- Celoživotní vzdělávání v teoretických i praktických dovednostech učitelské profese a problematiky zdravého životního stylu.

Přínos:

Program:

- Uspokojuje základní lidské potřeby učitelky a dětí.
- Naplňuje potřebu něco dokázat a ovlivnit.
- Přináší učitelce pocit uspokojení a prožitky pohody.
- Obohacuje učitelku o nové poznatky biologické, psychologické, filozofické i zdravotnické.
- Obohacuje děti o pozitivní příklady.

2) Věkově smíšené třídy:

Pro děti mají velký význam jejich vzájemné kontakty a život ve skupině. Mladší se učí od starších a naopak. Ve věkově smíšených třídách má dítě přirozené podmínky pro svou socializaci, která je hlavním přínosem předškolního období pro celý následující život.

Prostředky:

Podmínky a organizaci vzdělávací činnosti přizpůsobujeme věkově smíšeným třídám:

- Přiměřený počet dětí do tříd
- Rovnoměrné rozdělení z hlediska zastoupení jednotlivých věkových skupin
- Rovnoměrné rozdělení skupiny podle pohlaví
- Respektování dalších aspektů (přání rodičů, volba učitelky, sourozenecké a kamarádské vztahy ve skupině)
- Využívání věkově smíšených skupin pro zdravý průběh adaptace
- Zařízení tříd takové, aby se v nich mohly realizovat děti všech věkových skupin
- Vybavení tříd dostatečným množstvím hraček, materiálu a pomůcek vzhledem k rozdílnému věku dětí
- Zajištění postupnosti a plynulosti spontánních činností v průběhu dne
- Organizování náročnějších činností pro starší děti ve skupině

Přizpůsobení pedagogického stylu učitelky:

- Pozorování a porovnávání individuálních předpokladů každého dítěte
- Respektování vývojových a individuálních zvláštností dětí
- Spolupráce s rodiči v otázkách výchovné práce
- Pružné a diferencované plánování výchovně vzdělávací činnosti
- Diferencované a přiměřené nároky na děti
- Umožnit dětem činnosti podle jejich schopností
- Respektovat individuální tempo dětí
- Uplatňovat především individuální a skupinové formy práce
- Vytvářet prostor a příležitosti pro kooperaci dětí
- Vést starší děti k pomoci mladším
- Dávat dětem důvěru, pověřovat starší „učením“ mladších dětí
- Podporovat příležitosti, kdy děti navzájem vyžadují dodržování pravidel skupinového soužití

Přínos:

- Bezproblémové zapojení dítěte do skupiny při jeho adaptaci
- Přirozené předávání poznatků a zkušeností mezi dětmi
- Zvýšení sebevědomí a odpovědnosti starších dětí
- Snazší a smysluplnější rozvíjení činností nejmladších dětí
- Získání sociální zkušenosti u jedináčků
- Základy přátelství
- Přirozený vývoj spontánních aktivit v důsledku vzájemného ovlivňování her starších a mladších dětí. Širší nabídka her a hlubší prožitek z nich
- Přátelské vztahy mezi dětmi, méně projevů agresivity
- Přirozený vliv na sourozenecké vztahy
- Rozvoj komunikativních dovedností dětí i ve vztahu k dospělým
- Rychlejší vývoj pasivního i aktivního slovníku a gramatické stránky řeči
- Rozvoj schopnosti empatie, kooperace, smyslového vnímání, koordinace pohybů, tvořivosti a fantazie

- Vytváření celkově příznivé atmosféry ve třídě a klimatu MŠ
- Možnost soužití dětí sobě blízkých bez ohledu na věkový rozdíl
- Přirozená nápodoba dětí starších a vyspělejších
- Ochrana a pomoc slabším
- Rozvoj tvořivosti a flexibility učitelky

3) Rytmický řád života a dne:

MŠ stanovuje a dodržuje taková rámcová pravidla uspořádání života a dne, která zabezpečují rytmičtý řád a umožňují učitelce uspokojovat individuální potřeby dětí, pružné rozhodování, vzájemnou informovanost a komunikaci s rodiči.

Východiska:

Pro zdraví dětí a dospělých je nezbytné uspokojování základních psychických potřeb, mezi něž patří potřeba určité stálosti, řádu a smyslu v podnětech, ale i potřeba svobody (mít volbu). Sladit a vzájemně vyvážit potřebu svobody a potřebu řádu je podmínkou zdravého vývoje dítěte předškolního věku.

Promyšlená organizace, pravidelnost a opakování vytvářejí základ pro žádoucí životní stereotypy, které ovlivňují zdravý životní styl. Sjednocení určitých požadavků a pravidelné opakování souvisí také s vytvářením návyků, které jsou funkčně pohotové v určitých situacích a usnadňují dítěti život.

Uspořádání života a dne v MŠ:

- Týká se všech, kteří se na životě v MŠ podílejí přímo (dětí, rodiče, zaměstnanci) i nepřímo (odborníci, instituce, orgány státní správy...).
- Napomáhá vytvářet širší společenství.
- Přispívá k pozitivnímu klimatu v MŠ.
- Vychází ze vztahu partnerství, spolupráce, otevřenosti, důvěry a participace na společném úsilí.
- Uspokojuje potřebu pocitu bezpečí.
- Posiluje pocit sounáležitosti a příslušnosti k MŠ.
- Podporuje komunikaci mezi všemi zúčastněnými.

Prostředky:

Zavedení předadaptačního a adaptačního období pro děti přijímané do MŠ:

- Seznamování rodičů s učitelkami, prostředím školy, programem a řádem školy, uspořádáním dne, se stravovacími zvyklostmi.
- Upozornit vhodně rodiče na psychickou náročnost vstupu dítěte do MŠ a na vhodnost postupné adaptace.
- Dohodnout s rodiči podmínky adaptace.
- Respektovat individuální a postupné přizpůsobování se dětí režimu dne.
- Vyžadovat osobní předávání dítěte rodičem přímo učitelce.
- Vlídne dítě přijímat a vítat, neopomíjet ranní rozhovor s dítětem, event. i rodičem.
- Nabízet vstřícnou trpělivou pomoc dítěti v situacích, které nezvládá.

- Posilovat u dítěte pocit, že je vítáno a kladně přijímáno.
- Klást na dítě požadavky, které je schopno zvládnout.
- Navozovat klidný citový vztah s dítětem.

Vyvážené uspořádání dne a řádu školy:

- Odráží realitu a podmínky v MŠ.
- Připouští jen optimální počet dětí ve třídách.
- Ze závažných důvodů po dohodě umožňuje příchod i odchod z MŠ podle potřeb dětí a podmínek rodičů.
- Umožňuje pružné přizpůsobení různým podmínkám a situacím v konkrétní skupině.
- Stanoví smysluplná a dětem srozumitelná pravidla chodu MŠ a soužití ve skupině.
- Uspokojuje emocionální potřeby dětí, zajišťuje jejich bezpečnost, respektuje jejich individuální tempo.
- Nabízí přiměřené množství zajímavých aktivit.
- Učí rutinním dovednostem, žádoucím zdvořilostním, společenským a hygienickým návykům.

Uspořádání dne je upraveno z hlediska zdravé životosprávy:

- Uspořádání dne musí respektovat biorytmus dětí a kolísání denní křivky výkonu a zachovávat pravidelnost a rytmus.
- Dává co nejvíce příležitostí ke spontánnímu pohybu a hře.
- Dodržuje 3 hodinový interval mezi jídly.
- Zabezpečuje dostatečnou délku pobytu dětí venku.
- Přizpůsobuje délku odpoledního odpočinku individuální potřebě dětí.
- Zajišťuje uspokojování fyziologických potřeb dětí (jídlo, pití, použití WC).
- Zajišťuje střídání náročnějších aktivit a odpočinku.
- Dbá na klidné, přirozené a plynulé přechody mezi činnostmi.
- Vymezuje činnosti a jejich sled pouze rámcově.
- Přizpůsobuje se měnícím se podmínkám,

Přínos:

- Základy pro zdravý rozvoj
- Zdravé stereotypy a návyky
- Motivace k samostatnému jednání
- Klid, nestresové prostředí, pozitivní vzájemné vztahy
- Otevřená a širší komunikace, vzájemný respekt.
- Uspokojování individuálních tělesných a psychických potřeb.
- Rozvoj aktivity, možnost volby, lepší výkon po optimální zátěži.
- Větší pružnost v jednání, samostatnost a pocit odpovědnosti.

4) Tělesná pohoda a volný pohyb:

MŠ ochraňuje a posiluje organismus dítěte především tím, že mu poskytuje dostatek volného pohybu, který je pro jeho zdravý vývoj nepostradatelný. Volný pohyb působí příznivě na celkovou tělesnou a duševní pohodu.

Východiska:

Potřeba pohybu je člověku vrozená a v dětství velmi intenzivní. Přináší dětem radost a je pro jejich zdravý vývoj nepostradatelná. Spontánní tělesný pohyb, zejména na čerstvém vzduchu, působí příznivě na růst a vývoj dítěte, podporuje rozvoj všech orgánů a tkání, otužuje dítě. Pohyb uvnitř budovy je neméně významný, i když nebývá tak intenzivní.

Přiměřená pohybová aktivita působí preventivně proti stresu a vzniku civilizačních chorob, posiluje odolnost organismu, rozvíjí volní vlastnosti, pomáhá cvičit pozornost a soustředěnost, rozvíjet sociální inteligenci dítěte.

- Tělesná pohoda je neoddělitelná od pohody duševní a sociální.
- Tělesná pohoda je dána optimálním tělesným vývojem, který je podmíněn geneticky a ovlivněn životními podmínkami.
- Na tělesnou pohodu má škodlivý vliv stres, který je doprovázen negativním emočním prožíváním.

Prostředky:

Optimální podmínky pro tělesnou pohodu a volný pohyb z hlediska vývojových a individuálních potřeb dítěte:

- Dostatek prostoru uvnitř i venku, vhodné uspořádání a vybavení
- Optimální denní režim – pravidelné střídání činností a odpočinku

Činnosti podporující zdraví organismu, rozvoj pohybu a individuálních tělesných schopností:

- Zařazování individuálních kompenzačních cvičení
- Příležitostná relaxační cvičení, kterých dítě využívá podle svých potřeb
- Rozvíjení koordinace hrubé motoriky a jemné motoriky, zpřesňování senzomotorické koordinace (grafomotorika)
- Cvičení rozlišovacích schopností všech smyslů
- Vytváření a upevňování hygienických, kulturních a pracovních návyků
- Rozvíjení sebeobslužných návyků

Přínos:

- Vzniká pozitivní vztah dítěte k pohybovým aktivitám.
- Dítě poznává vlastní pohybové možnosti i možnosti jiných dětí, dokáže je respektovat.
- Osvojuje si nové senzomotorické dovednosti.
- Má radostné prožitky z pohybu.

- Osvojuje si správné držení těla, správnou chůzi.
- Seznamuje se s různými druhy sportovních činností

5) Zdravá výživa:

MŠ pečuje o zdravou výživu, která výrazně ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu. Zdravá strava zajišťuje růst a vývoj, obnovu tkání, fyzickou a psychickou výkonnost a obranyschopnost vůči vnějším i vnitřním vlivům.

Východiska:

Člověk je součástí přírody a podléhá jejím zákonitostem. Výživa vytváří subjektivní pocit pohody a podílí se na stavu současného i budoucího zdraví. Je základním předpokladem pro zdravý tělesný a duševní vývoj jedince.

- Pro dítě je plnohodnotnou stravou pouze strava pestrá.
- MŠ poskytuje dítěti významnou část denního příjmu potravy a doplňuje objem a hodnotu přijímané stravy v rodině.
- MŠ se významně podílí na vytváření stravovacích návyků.

Prostředky:

Zajištění správné zdravé výživy dětí:

- Strava musí být pestrá, vyvážená a plnohodnotná, odpovídající potřebám dětského organismu.
- Výživa musí být hodnotná co do kvality a kvantity.
- Respektujeme individuální potřebu jídla jednotlivých dětí.

Úzká spolupráce a zodpovědnost MŠ a rodiny při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků:

Je nezbytná vzájemná informovanost mezi učitelkami a rodiči dětí. Návyky správné výživy mají být u dětí vytvářeny pomalu a individuálně.

Správným stravovacím návykům napomáhá:

- Lákavá úprava jídel
- Klidné, kulturní, estetické prostředí, dostatek času ke stolování

Dodržování hygienických požadavků na stravování dětí

6) Spontánní hra:

MŠ vytváří prostor, čas a prostředky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dítěte.

Východiska:

Hra je základní formou lidské aktivity. Pro dítě předškolního věku je potřebou a hlavní činností a v jeho rozvoji je nezastupitelná. Prostřednictvím hry se dítě vypořádává se světem. Dětská hra je započata dobrovolně, pro vnitřní uspokojení, dítě nemá na mysli určitý výsledek nebo produkt.

- **Hra** pomáhá dítěti vyrovnávat se s emočními konflikty.
- Má význam pro sebezvícející učení dítěte.
- Pomáhá dítěti překlenout rozdíl mezi reálnou a představovanou skutečností.
- Rozvíjí všechny schopnosti dětí, učí se v ní bezpečně a efektivně a získává nové zkušenosti.

Prostředky:

Připravenost prostředí a podmínek pro hru:

Prvořadou nutností je bezpečné prostředí, které odpovídá potřebám hry, dostatek prostoru, jeho účelné uspořádání, variabilita a členitost, dostatek místa pro pohyb, hru na zemi a ve volném prostoru. Místnosti by měly být útulné, zabydlené.

Dítě však potřebuje i místo pro samotu a intimitu, skýtající možnost nehrát si.

Pro hru musí děti mít:

- Dostatek pomůcek, materiálu a nářadí k pracovním činnostem
- Dostatek funkčních, podnětných a estetických hraček
- Volný přístup k hračkám
- Vhodně zařízenou a vybavenou zahradu.

Pomoc učitelky, její citlivé a přiměřené zásahy do her:

Učitelka se hře dětí maximálně věnuje a využívá všech výchovných a vzdělávacích možností, které hra poskytuje. Respektuje vývojové zvláštnosti jednotlivých dětí. Do hry vstupuje jako partner a zasahuje citlivě tam, kde je třeba.

Učitelka:

- Napomáhá hrám volbou a navozováním situací, které podnítl začátek a rozvinou průběh hry.
- Využívá vhodných příležitostí k obohacení, rozšiřování a prohlubování her.
- Vybírá motivy, které rozvíjejí úmyslné ovládnutí vlastního chování a které pomáhají přecházet z bezděčné pozornosti k záměrné.
- Používá všechny možné formy – experimentování, manipulování, pozorování, konstruování, tvoření, pomoc při práci...
- Vyčleňuje a rozděluje prostor pro hru.
- Chápe, že trvání hry je věcí dítěte.
- Dává dost času k dokončení hry, k pokračování ve hře, dbá na uchování produktů hry.
- Sleduje dodržování dohodnutých pravidel.

Přínos:

- Pocit bezpečí
- Sebedůvěra
- Životní dovednosti – manuální, motorické, sociální
- Učí se komunikovat slovy, pohyby, mimikou, navazovat vztahy
- Schopnost chápat druhého
- Příležitost být pochopeno

- Fyzická zdatnost, motorická obratnost
- Zotavení, uvolnění, odreagování
- Citová vyrovnanost
- Kognitivní rozvoj, rozvíjení myšlenkové pohotovosti, obratnosti
- Kreativita, rozvoj představivosti a fantazie
- Nové způsoby chování
- Schopnost svobodně jednat
- Pocit zdraví, které je výsledkem tělesné, duševní a společenské pohody získané spontánní hrou

7) Prožitkové učení:

MŠ volí takové způsoby výchovy a vzdělávání, které jsou pro dítě přirozené. V předškolním věku to znamená, že se dítě učí při hře samo experimentováním a prožitkem. Učí se celým životem a tedy i životem v MŠ. Pokud chceme děti něčemu učit cíleně z popudu, který plyne od nás (organizované, řízené učení), neučíme je přednášením, ale v činnostech, které vedou k prožitku a zkušenosti (prožitkové učení).

Východiska:

Vychovávat děti ke zdravému způsobu života a chování znamená učit je těmto věcem zdravými způsoby:

- Nabídka prostředí, kde se všichni cítí v pohodě
- Přítomnost vzorců prosociálního, etického a zdraví prospěšného chování ostatních lidí, zvláště dospělých
- Podpora spontánního prožitkového učení.

Prostředky:

- Spontaneita – vnitřní puzení k činnosti
- Objevnost – pronikání do reality, radost z poznávání
- Komunikativnost – verbální i neverbální
- Celostnost – účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér
- Prostor pro aktivitu a tvořivost
- Konkrétní činnosti: manipulace, experimentování a hra
- Bezpečné a vstřícné prostředí sociální a materiální

Přínos:

- Rozvoj vlastního potenciálu, aktivity a tvořivosti dítěte
- Možnost věci zažít a vyzkoušet v praxi
- Posílení sebedůvěry a zdravého sebevědomí dítěte
- Umožnění rozhodování a posílení vlastní zodpovědnosti dítěte.
- Rozvoj spolupráce a komunikace, posílení prosociálního chování

8) Podnětné věcné prostředí:

MŠ vytváří ve svých prostorách vstřícné, estetické, podnětné a hygienické prostředí. Kvalita věcného prostředí MŠ má významný vliv na pohodu všech.

Východiska:

MŠ je životním a pracovním prostředím pro děti, učitelky, zaměstnance, pro skupinu s širokým věkovým rozpětím, s různými potřebami a nároky. Prostředí ovlivňuje všechny zúčastněné, má vliv na jejich zdravotní a psychický stav, na jejich chování a prožívání.

Prostředky:

Využití a zdokonalování materiálně technických podmínek a péče o jejich zdravotní nezávadnost

Cílevědomé vytváření podnětného prostředí a vedení dětí k aktivní pomoci při jeho tvorbě:

- Zajímavé a podnětné prostředí vzbuzuje bezprostřední zájem dětí a navozuje aktivitu.
- Úklid a pořádek slouží snadnější orientaci ve věcech.
- Přiměřená výzdoba přizpůsobená chápání dětí.
- Přístup k vybavení, hračkám a materiálu má být snadný, v zorném poli dítěte. Přehledné a účelné uspořádání.
- Herní a pracovní koutky, též „osobní“ koutek.
- Podnětnost prostředí je nejdynamičtější tehdy, když se dětem nabízejí nové úkoly, změny a novinky.

Přínos:

Zdravé a podnětné prostředí zmírňuje nepříznivé vlivy zevního prostředí. Podporuje komplexní zdraví – tělesné, psychické, sociální.

Rozvíjí:

- Pohybové dovednosti dětí
- Estetické vnímání
- Návyky sebeobsluhy
- Seberealizaci dětí a dospělých
- Kultivuje vkus, vnímání prostředí dětmi, rodiči, zaměstnanci.

9) Bezpečné sociální prostředí:

MŠ vytváří bezpečné sociální klima na základě vzájemné úcty, důvěry, empatie, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi v MŠ.

Východiska:

Sociální prostředí zahrnuje děje mezi lidmi v MŠ, procesy, vztahy, duševní stavy jednotlivců, jejich chápání hodnot, ale také vztahy s lidmi z okolí MŠ. Odráží společenské poměry.

Kvalita tohoto prostředí zpětně ovlivňuje sociální klima v MŠ.

Je nezbytné v MŠ vytvořit pozitivní a bezpečné sociální prostředí, které inspiruje, přispívá ke spokojenosti a zlepšuje výkon všech.

- Sociální klima v MŠ je přímým vzorcem sociálního chování, který děti napodobují a který se promítá do jejich dalšího vývoje.
- Kvalitní sociální klima je podmínkou zdatu veškerých aktivit MŠ.

Prostředky:

Zlepšení mezilidských vztahů mezi všemi skupinami, které tvoří společenství:

Primárním vztahem v MŠ je vztah mezi učitelkou a dětmi. Vytváří se na základě úcty.

Učitelka upouští od přímého direktivního vedení, podporuje samostatnost dítěte. Mezi ní a dítětem je vztah podporující partnerství.

Každodenním úkolem všech v MŠ je rozvíjení a kultivace pozitivní komunikace a otevřenost mezi všemi navzájem, rozvoj a udržování spolupráce, participace a vzájemné pomoci.

MŠ by se neměla uzavírat okolí, ale akceptovat sociální prostředí, otevírat se rodičům i obci a vyhledávat další partnery.

Stálá péče a pozornost věnovaná zdravému sociálnímu rozvoji dětí:

Věkově smíšená skupina je pro zdravý sociální rozvoj velice vhodné prostředí. Poskytuje přirozený prostor pro kooperaci.

Přínos:

- Příležitost k vlastní iniciativě
- Nové konkrétní zkušenosti, prožitky
- Pomoc a vzor dospělých při utváření prosociálních způsobů chování
- Rozvíjení úcty k osobnostním hodnotám ostatních lidí (pravdomlnost, poctivost, čestnost, solidarita, ohleduplnost...)

10) Participativní a týmové řízení:

MŠ praktikuje a rozvíjí styl řízení, který je založen na participaci a kooperaci všech zúčastněných.

Východiska:

Úspěch MŠ je zásluhou všech.

Vedoucí MŠ uplatňuje participativní styl vedení lidí. Podporuje pozitivní pracovní atmosféru, vede k větší motivaci, samostatnosti, angažovanosti, zodpovědnosti, a tím i vyššímu výkonu všech.

Principy uplatňované při řízení MŠ:

- Velký prostor učitelkám pro jejich vlastní tvůrčí přístup k práci a k dětem
- Delegování některých pravomocí na učitelky
- Umění naslouchat, ale i přesvědčit o správnosti svých argumentů
- Vedení jednání se zástupci rodičů, obce atd.
- Týmová práce, odstraňování bariér
- Seriózní jednání

Prostředky:

Vedoucí MŠ se snaží porozumět svým spolupracovníkům, pochopit jejich motivy:

- Vytváří ovzduší respektu, důvěry a bezpečí, věnuje pozornost každému, s kým jedná, přistupuje ke každému spolupracovníkovi individuálně.
- Aktivně naslouchá.
- Projevuje důvěru.
- Věnuje pozornost pocitům a názorům jednotlivců a jejich motivaci.
- Dává příležitost každému vyjádřit se k problémům.
- Projevuje zájem o názory druhých a výsledky jejich práce.
- Podporuje otevřenou a obousměrnou komunikaci.
- Ví, že k životu patří humor.
- Je schopna sebereflexe.
- Získává a průběžně vyhodnocuje informace ze svých pozorování a kontrolní činnosti.

Vedoucí MŠ získává a udržuje zájem spolupracovníků o nové myšlenky týkající se programu výchovně vzdělávací práce:

- Získává si respekt odborností, schopností rozhodovat a poskytovat spolupracovníkům zpětnou vazbu.
- Projevuje úctu k lidem a k jejich práci.
- Respektuje názory a náměty spolupracovníků.
- Předem konzultuje změny.
- Vytváří atmosféru, v níž dospělí nevládnou, ale slouží dětem, rodičům a veřejnosti.
- Vytváří příležitosti ke vzájemnému předávání zkušeností a konzultacím.
- Zlepšuje materiální vybavení a zázemí pro zaměstnance.

Vedoucí MŠ motivuje spolupracovníky k dosažení vytyčených cílů:

- Snaží se je přesvědčit o významu společného cíle,
- Věnuje čas na vysvětlení úkolů svým zaměstnancům.
- Klade velký důraz na další vzdělávání všech a vytváří pro ně optimální podmínky.
- Je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich práce.
- Posiluje sebedůvěru a zdravé sebevědomí zaměstnanců, pozitivně motivuje.
- Vytváří příležitosti pro sebereflexi svou i ostatních.

Vedoucí MŠ vede spolupracovníky k týmové spolupráci:

- Neustále reflektuje aktuální stav, vnímá problémy.
- Pružně reaguje na změny, sama iniciuje změny.
- Nepodléhá spěchu.
- Organizuje činnost týmu, dbá na dodržování stanovených pravidel.
- Projednává a zpracovává harmonogram pracovních úkolů a sleduje jejich plnění.
- Podporuje diskusi, komunikaci tváří v tvář a vytváří pro ni příležitosti.
- Poskytuje pomoc při odstraňování potíží a problémů.
- Průběžně všechny informuje a projednává s nimi výsledky stanovených úkolů.
- Pravidelně kontroluje a vyhodnocuje efekty práce.
- Prezентuje činnost MŠ na veřejnosti.
- Odpovídá za dokumentaci a administrativní zpracování výsledů společné práce.

Přínos:

- Osobní pohoda a spokojenost
- Dobré pracovní vztahy mezi všemi lidmi, vzájemný respekt a důvěra
- Vliv na kvalitu fyzického, psychického, sociálního a duchovního zdraví
- Více samostatnosti v rozhodování
- Vyšší míra motivovanosti a angažovanosti
- Lepší pracovní výkon
- Možnost jednotného působení při výchově, možnost sjednotit se na společných výchovných cílech
- Příležitost k obohacování o profesionální a životní zkušenosti
- Více odborných znalostí a možnost se zdokonalovat a sebevzdělávat
- Možnost podílet se na pomoci a řešení problémů MŠ
- Možnost vytvořit efektivní tým, který úspěšně zvládá společné úkoly
- Pocit sounáležitosti se životem MŠ
- Důvěra ve svou práci a chuť veřejně ji prezentovat

11) Partnerské vztahy s rodiči:

Mateřská škola se snaží poznat a brát v úvahu prostředí, v němž dítě žije. Svými prostředky kompenzuje eventuelní nedobré vlivy rodiny. Nabízí rodině odborné konzultace.

Východiska:

MŠ si je vědoma, že rodinná výchova je základem, na kterém MŠ staví, a proto musí vlivy rodiny rozpoznávat a citlivě využívat k navazování otevřeného partnerského vztahu. Základem pro vytvoření takového vztahu je vzájemný respekt, důvěra a utváření pocitu sounáležitosti života rodiny se životem MŠ.

Prostředky:

- Příprava dětí a jejich rodičů na vstup do MŠ (viz Problematika adaptace)
- Účast rodičů na akcích školy v průběhu školního roku
- Neformální setkávání s rodiči dětí
- Pravidelná setkávání s rodiči v průběhu školního roku – školní a třídní schůzky, dny otevřených dveří.
- Odborná pomoc při řešení problémů dětí

Přínos:

Partneři vzájemně získávají:

- Respekt a důvěru k sobě
- Možnost jednotného výchovného působení
- Příležitost k obohacování o profesionální a životní zkušenosti
- Možnost spolupodílet se na pomoci a řešení problémů MŠ
- Pocit sounáležitosti se životem MŠ
- Vliv na kvalitu svého fyzického, psychického, sociálního a duchovního zdraví a zdraví širšího společenství
- Možnost sjednotit se na společných cílech výchovy ke zdravému životnímu stylu

12) Spolupráce mateřské a základní školy:

MŠ usiluje o součinnost se základní školou, aby tím pomohla vytvářet podmínky pro nestresující, plynulý přechod dětí z MŠ do 1. ročníku ZŠ.

Východiska:

Nástup dítěte do ZŠ je významným mezníkem v jeho životě. Předpokladem jeho úspěšného zvládnutí je určitý stupeň tělesného, duševního a sociálního rozvoje.

MŠ se snaží vytvářet příznivé podmínky pro bezproblémový přechod dětí do ZŠ:

- Iniciuje spolupráci se ZŠ.
- Zajímá se o zaměření školy a způsoby výuky.
- Seznamuje základní školu se svým programem.
- Snaží se o užší spolupráci v otázkách výchovně vzdělávacích.

Prostředky:

MŠ připravuje rodiče na přechod dítěte do ZŠ:

- Nabízí a poskytuje rodičům odbornou literaturu.
- Seznamuje rodiče s jejich právy a povinnostmi z hlediska zákonných norem.
- Plní roli poradce, konzultanta, příp. zprostředkovatele se ZŠ.
- Před zápisem dětí do ZŠ zajistí setkání rodičů dětí s učiteli 1. třídy a vedením ZŠ.

MŠ realizuje konkrétní kroky ke spolupráci se ZŠ:

- Návštěvy dětí z MŠ v ZŠ
- Možnost oboustranných hospitací zaměřených na pozorování dětí
- Společné programy mimo školu a společné akce pedagogů
- Možnost společného využívání prostor a materiálně technického zázemí škol

Přínos:

- Společně ovlivňujeme kvalitu výchovného a vzdělávacího působení na děti.
- Předáváme si zkušenosti a společně se vzděláváme.

13) Začlenění mateřské školy do života obce:

MŠ je součástí obce, a tím se stává významnou složkou její stability. V rámci svého vzdělávacího programu doplňuje nabídku různých systémů předškolního vzdělávání v městské části.

Východiska:

MŠ je vždy součástí komunity obce. Je zařízením, které přispívá k rozvoji základních společenských hodnot.

MŠ přispívá:

- Ke stabilizaci obce z hlediska osídlení obyvatelstva.
- K podpoře zdravého vývoje populace
- K vytvoření „místa pro děti“ v rámci obce
- K ovlivnění vzdělávací nabídky v rámci obce

Prostředky:

Mateřská škola:

- Respektuje obec jako zřizovatele v souladu s odpovídajícími právními vztahy.
- Posiluje kulturní a společenské tradice v obci. Informuje o výchovném stylu, který uplatňuje.
- Upevňuje své postavení mezi ostatními vzdělávacími institucemi v obci.
- Dovede obhájit a prezentovat své potřeby, řešení a návrhy na rozhodnutí, která jsou v její kompetenci.
- Zajímá se o místní politiku.
- Navazuje spolupráci s kulturními institucemi a ostatními školami na území obce.
- Posiluje občanskou soudržnost dětí a jejich rodičů s místem, kde žijí.
- -Otevřenou a vstřícnou komunikací zlepšuje vzájemné mezilidské vztahy, posiluje úctu a respekt, zkvalitňuje spolupráci.
- Upevňuje si důvěryhodné postavení instituce, která má významný vliv na rozvoj budoucí generace.

Přínos:

MŠ svým způsobem:

- Zvyšuje svou prestiž a tím zvyšuje i prestiž obce.
- Stává se příkladem otevřené a vstřícné komunikace, vzájemné úcty a respektu.
- Přináší kvalitnější spolupráci školy, rodičů, organizací a místního společenství.
- Zasahuje více než jednu generaci a jednu část populace

Výchovně vzdělávací strategie MŠ

Dlouhodobé cíle školního vzdělávacího programu vycházejí ze vzdělávacích cílů RVP PV.

Obecné záměry vzdělávání jsou vyjádřeny pomocí rámcových cílů, které se promítají do 5 vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání a získávají podobu cílů dílčích. Průběžné naplňování cílů směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování kompetencí klíčových.

Rámcové cíle:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

Dílčí cíle a dílčí výstupy (dílčí poznatky, vědomosti, dovednosti, hodnoty a postoje) v oblastech předškolního vzdělávání:

Dítě a jeho tělo (oblast biologická):

- Lidské tělo a aktivní pohyb
- Sebeobsluha
- Zdravá výživa
- Bezpečnost a ochrana zdraví

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická):

- Jazyk a řeč
- Prožívání – poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- Sebepojetí, city, vůle

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální):

- Respekt a tolerance
- Komunikace

- Spolupráce

Dítě a společnost (oblast sociálně kulturní):

- Rodina a domov
- Škola mateřská a základní
- Obec a země

Dítě a svět (oblast environmentální):

- Souvislosti
- Vývoj a změna
- Rozmanitost
- Ovlivňování člověkem

Dílčí cíle vzdělávání jsou záměry pedagogické činnosti učitelky. Vyjadřují, kterým dovednostem, poznatkům a postojům bude učitelka věnovat pozornost, které úkoly si zadá, aby jejich realizací dítě dospívalo ke kompetencím odpovídajícím jeho věku.

Dílčí cíle jsou vytvořeny pro každou podoblast v každé z 5 oblastí vzdělávacího programu. Jednotlivé dílčí cíle se zpravidla nevztahují k jediné cílové kompetenci dítěte předškolního věku.

Dílčí cíle vzdělávání kombinujeme tak, aby se prolínaly v logických souvislostech a ve vzájemných vazbách. Tak se dítě jednou činností přibližuje k několika cílovým kompetencím současně.

Výčet dílčích cílů je otevřený, učitelkám mají dát dostatek podnětů pro vlastní práci.

Činnosti dětí – realizace:

Činnosti dětí jsou pro program Je nám dobře na světě prvořadou částí v jeho plánované i realizační části. Učitelka vedená svými plánovanými dílčími cíli a návrhy musí dokázat za aktivní spoluúčasti dětí konkrétní činnosti zvolit, stanovit a realizovat. Volba činností dětí by měla vždy vycházet z konkrétní situace, z momentálních potřeb dětí, z konkrétního prostředí, z dispozic učitelek.

Kompetence dětí (ukazatele dosažených cílů vzdělávání):

Tyto ukazatele poskytují učitelce nezbytnou zpětnou vazbu. Evaluační indikátory jsou cenným vodítkem při získávání poznatků o dítěti i při průběžném ověřování účinků pedagogického působení na dítě.

Rizika ohrožující nebo znesnadňující proces vzdělávání – překážky:

Rizika jsou činitele nejrozumnějšího původu. Pokud se vyskytnou a neodstraní, mohou zcela zásadním způsobem ohrozit, znesnadnit nebo znemožnit naše vzdělávací cíle. Rizika mají původ v okolnostech na nás nezávislých a i v těch, která z nás přímo vycházejí (chování, styl, přístup, kvalita práce). Ta jsou vážnější, ale můžeme je ovlivnit.

V předškolním věku dochází k rozvoji všech stránek dětské individuality v oblastech biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální, do nichž je promítnut obsah vycházející ze vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a ke světu. Nejdůležitější pro dítě jsou zážitky, prožitky a zkušenosti, během nichž získává: dovednosti, návyky, poznatky a vědomosti, postoje.

Oblast biologická:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj pohybových schopností, hrubé a jemné motoriky
- Rozvoj smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Osvojení si praktických dovedností
- Poznatky o těle a jeho zdraví
- Poznatky a dovednosti vedoucí k podpoře zdraví, pohody
- Vytváření zdravých životních návyků

Prožitky, zkušenosti:

- Přírozené pohybové činnosti, základy sportovních aktivit
- Manipulační činnosti
- Zdravotně zaměřené činnosti (pohybové, relaxační a dechová cvičení)
- Hudební a hudebně pohybové činnosti
- Smyslové a psychomotorické hry
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Činnosti zaměřené na poznávání lidského těla
- Činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- Činnosti relaxační a odpočinkové
- Činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků

Dovednosti:

- Správné držení těla
- Základní pohybové dovednosti a prostorová orientace
- Koordinace lokomoce, sladění pohybu s rytmem, hudbou
- Vědomé napodobování pohybu
- Ovládání dechového svalstva, sladění pohybu se zpěvem
- Vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů
- Ovládání koordinace ruky a oka

- Ovládání jemné motoriky, zacházení s běžnými předměty

Návyky:

- Životospráva: pravidelnost toalety, spánku, bdění, činnosti a odpočinku (biorytmy)
- Zdravá výživa
- Hygienické návyky
- Sebeobsluha (stolování, oblékání, hygiena) a jednoduché pracovní úkony ve prospěch společnosti
- Potřeba přirozeného pohybu

Poznatky, vědomosti:

- Pojmenování částí těla, některých orgánů, znalost jejich funkce
- Povědomí o vývoji člověka, jak jsme přišli na svět
- Porozumění tělu, jeho pocitům, potřebám a ohrožením
- Co tělu prospívá a co mu škodí
- Význam péče o čistotu a zdraví
- Význam aktivního pohybu a zdravé výživy
- Způsoby ochrany zdraví a bezpečí

Postoje:

- Jsem svobodná, samostatná bytost s právy a povinnostmi.
- „Ve zdravém těle zdravý duch.“
- S úsměvem jde všechno líp.
- Přijímám svět pozitivně.
- Okolí mi vrací to, co do něj vysílám.

Oblast psychologická:

1) Jazyk a řeč:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- Rozvoj komunikativních dovedností
- Poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, verbální a neverbální formy sdělování

Prožitky, zkušenosti:

- Společné diskuse, rozhovory, konverzace, vyprávění

- Komentování zážitků, vyřizování vzkazů
- Samostatný projev
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, hádanky, vokální činnosti
- Přednášení, recitace, dramatizace, zpěv
- Poslech pohádek, příběhů
- Grafické napodobování symbolů
- Prohlížení a „čtení“ knížek
- Poznávání a rozlišování zvuků
- Neverbální komunikace

Dovednosti, poznatky a vědomosti:

- Správná výslovnost
- Ovládání tempa a intonace řeči
- Pojmenování toho, čím jsme obklopeni
- Samostatné a smysluplné vyjadřování myšlenek, nápadů, pocitů
- Vedení rozhovoru
- Umění mimoslovní komunikace
- Porozumění slyšenému
- Formulace otázek a odpovědí
- Aktivní používání nových slov
- Reprodukce textů
- Pozorné sledování vyprávění, pohádky...
- Sluchové rozlišení první a poslední slabiky a hlásky ve slově
- Rozklad slov na slabiky
- Tvoření jednoduchého rýmu
- Vymýšlení synonym, homonym a antonym
- Rozlišování některých obrazných symbolů
- Znalost některých písmen a číslic

Návyky:

- Pozorné a soustředěné naslouchání (umět vyslechnout, neskákat do řeči, přihlásit se o slovo)
- Zájem o knížky, četbu, hudbu, divadlo, film

Postoje:

- Mám právo vyjádřit svůj názor, myšlenku, ale neméně důležité pro mne je i umět naslouchat druhým, zajímat se o to, co si myslí, čím žijí.

2) Prožívání – poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému
- Rozvoj paměti a pozornosti
- Kultivace představivosti a fantazie
- Rozvoj tvořivosti
- Posilování přirozených poznávacích citů
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech
- Základy pro práci s informacemi

Prožitky, zkušenosti:

- Přímé pozorování všech věcí a dějů kolem nás, rozhovory o výsledcích pozorování
- Záměrné pozorování
- Motivovaná manipulace s předměty a zkoumání
- Konkrétní operace s materiály
- Spontánní volné hry a experimenty s materiály
- Smyslové hry
- Námětové hry a činnosti
- Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- Řešení myšlenkových a praktických problémů, hledání cest
- Hry procvičující paměť
- Činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků
- Poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- Činnosti procvičující orientaci v prostoru a rovině
- Seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou
- Přibližování časových pojmů a vztahů

Dovednosti, poznatky a vědomosti:

- Využívání všech smyslů
- Záměrné pozorování
- Záměrné soustředění na činnost, udržení pozornosti
- Poznání a pojmenování věcí a dějů kolem sebe
- Přemýšlení, uvažování, vyjádření myšlenky
- „Učení se“ podle pokynů a instrukcí
- Chápání základních číselných a matematických pojmů a praktické využívání této dovednosti
- Chápání prostorových pojmů a elementárních časových pojmů
- Učení se z paměti krátkým textům
- Řešení problémů, kreativní myšlení (nápady)
- Nalézání nových možností a způsobů řešení

- Vyjádření fantazie, představ v tvořivých činnostech

Návyky:

- Záměrné soustředění na svou vlastní činnost i činnost ve skupině
- Spolupráce se skupinou
- Záměrné udržení pozornosti
- Touha po nových informacích, zážitcích, „učení se“
- Pěstování živých a tvořivých sil v sobě

Postoje:

- Jsem individualita, která je součástí celku. Všechno, co se naučím, všechny mé znalosti a dovednosti pomohou na cestě životem nejen mně, ale i mému okolí (lidem, prostředí, Zemi...)

3) Sebepojetí, city, vůle:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- Získání relativní citové nezávislosti
- Schopnost sebeovládání
- Schopnost vytvářet, rozvíjet a prožívat citové vztahy
- Vyjadřování pocitů, dojmů a prožitků
- Kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- Schopnost záměrně řídit svoje chování

Prožitky, zkušenosti:

- Spontánní hry
- Činnosti pro radost
- Samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování, sebehodnocení
- Činnosti rozvíjející vůli, vytrvalost, sebeovládání
- Cvičení organizačních dovedností
- Estetické a tvůrčí aktivity
- Sledování příběhů obohacujících citový život dítěte
- Cvičení v projevovalání citů, v sebekontrolu a sebeovládání (sebekázní)
- Tématické hry (rodina, škola, přátelství...)
- Výlety za poznáním
- Poznávání různých lidských vlastností v činnostech
- Dramatické činnosti
- Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama
- Sebeprožívání tělesné i duševní
- Záliba v mravním jednání a hodnotách

Dovednosti, poznatky a vědomosti:

- Zvládnutí dočasného odloučení od rodičů, samostatnost a aktivita bez jejich opory
- Rozhodování o volbě svých činností
- Sebeprosazování a seberegulece, ovládání svých emocí
- Přizpůsobování svého chování dané situaci
- Vyjádření nesouhlasu v situacích, které to vyžadují
- Uvědomění si vlastních možností a limitů
- Volní úsilí, soustředění se na činnost a její dokončení
- Organizování her
- Vyjádření prožitků (slovně, výtvarně, v hudebních a hudebně pohybových činnostech, dramatickou hrou...)
- Znalost vlastní identity, vlastní ceny
- Znalost vlastních potřeb, sklonnů a zálib
- Povědomí o rozdílech mezi dítětem jako individualitou a jinými lidmi, o tom, že každý má svou identitu

Návyky:

- Hloubka prožívání
- Pěstování své živé vnitřní síly
- Pohotovost k pomoci druhým

Postoje:

- Jsem součástí rodiny, třídy, určitého společenství (komunity).
- Mohu se uplatnit a rozvinout prostřednictvím své živé vnitřní síly, ale především prostřednictvím ostatních lidí.
- Dobrá mysl, nálada, duševní pohoda, dobré smýšlení o druhých lidech ovlivňuje můj život, moje celkové zdraví – tělesné, duševní, duchovní a sociální.

Oblast interpersonální:

Dílčí cíle:

- Seznamování s pravidly chování
- Elementární poznatky, schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Posilování prosociálního chování
- Vytváření prosociálních postojů
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Kooperativní dovednosti
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí

Prožitky a zkušenosti:

- Verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s ostatními dětmi a dospělými
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí
- Činnosti dramatické, hudební, hudebně pohybové výtvarné
- Společenské hry
- Společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- Kooperativní činnosti
- Společná setkávání, naslouchání a sdílení
- Činnosti podporující sbližování dětí a uvědomování si vztahů mezi nimi i vztahů mezi ostatními lidmi
- Hry a situace, které vedou k přijímání a respektování druhých
- Činnosti, které vedou k porozumění pravidlům společného soužití, spolupodílení se na vytváření těchto pravidel
- Činnosti, které vedou k ohleduplnosti vůči druhým
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, třída, školka)
- Navozování situací, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i ostatních
- Poslech příběhů s etickým (morálním) ponaučením
- Vzorce chování a jednání

Dovednosti:

- Navazování kontaktů s dospělými, kteří o dítě pečují, vhodná komunikace, respekt
- Porozumění běžným projevům vyjádření emocí, nálad
- Přirozená komunikace s druhými dětmi, dětská přátelství
- Odmítnutí nepříjemné komunikace
- Uvědomění si vlastních práv ve vztahu k druhému, respekt k právům. Potřebám a přáním ostatních
- Uvědomění si toho, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Uplatňování svých individuálních potřeb, přání a práv s ohledem na druhého, přijímání a uzavírání kompromisů, řešení konfliktů dohodou
- Spolupráce (kooperace) s ostatními
- Uplatnění se v různých situačních rolích
- Dodržování dohodnutých a pochopených pravidel soužití v dané skupině
- Ochrana před projevy násilí jiného dítěte
- Obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi

Poznatky a vědomosti:

- O lidech
- O sociálních rolích
- O rozdílech mezi lidmi
- O pravidlech slušnosti ve smýšlení a jednání

Návyky:

- Respektování náklonnosti, tolerance, rozhodování a volby v mezilidských kontaktech a vztazích
- Zhodnocení volby

- Zdvořilé společenské chování

Postoje:

- Chovám se k lidem tak, jak bych chtěl/a, aby se oni chovali ke mně.
- Nelžu, nekradu, vracím vypůjčené.
- Mám úctu a důvěru k lidem.
- Nehledám na lidech zbytečně chyby.
- Jsem slušný/á a zdvořilý/á.
- Jsem snášenlivý/á a umím odpouštět.
- Mám rád/a lidi.

Oblast sociálně kulturní:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- Porozumění základním projevům neverbální komunikace
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto prostředí, vnímat a přijímat jeho základní hodnoty
- Rozvoj základních společenských postojů, návyků a dovedností
- Schopnost projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně
- Aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí
- Povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Základy aktivního postoje ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností
- Rozvoj společenského a estetického vkusu

Prožitky a zkušenosti:

- Setkávání se s pozitivními vzory chování a vztahů
- Činnosti a situace podporující bezproblémovou adaptaci dětí v MŠ
- Spoluvytváření jasných, smysluplných a srozumitelných pravidel společenského soužití ve skupině
- Společné hry a aktivity, na jejichž průběhu a výsledcích se mohou děti spolupodílet
- Společné netradiční zábavy a slavnosti
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební a hudebně pohybové vedoucí k estetickému vnímání a vyjadřování a tříbení vkusu
- Receptivní slovesné, literární, dramatické činnosti
- Činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování společenských rolí a osvojování si rolí
- Činnosti přibližující dětem pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí
- Činnosti přibližující dětem svět umění a kultury, bohatství odkazu předků a lidových tradic
- Činnosti seznamující děti s rozmanitostí různých kultur

Dovednosti, poznatky, vědomosti:

- Pochopení, že každý má ve společenství, skupině svou roli
- Chování a jednání na základě svých pohnutek, ale s ohledem na druhé
- Začlenění mezi vrstevníky ve skupině, jejich respektování se všemi jejich zvláštnostmi a odlišnostmi
- Porozumění běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad ostatních
- Adaptace na život v MŠ, aktivní zvládání požadavků
- Spoluvytváření pohody ve skupině
- Vyjednávání s dětmi a dospělými
- Vytvoření si představy o pravidlech chování a společenských normách, snaha o chování a jednání v duchu těchto představ
- Uvědomění si, že ne všichni respektují pravidla chování, odmítnutí společensky nežádoucího chování a ochrana před ním
- Vnímání uměleckých a kulturních podnětů, hodnocení zážitků
- Zachycení skutečnosti z okolí a vyjádření svých představ pomocí výtvarných dovedností a technik
- Vyjádření se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

Návyky:

- Základní formy společenského chování ve styku s dospělými a dětmi
- Zdvořilé chování
- Dodržování pravidel her a jiných činností – fair play
- Šetrné zacházení s vlastními i cizími věcmi

Postoje:

- Využívám všechny hodnoty vytvořené minulými generacemi i lidmi v současné době k obohacení svého vnitřního života a k jeho dalšímu rozvoji.
- Uvědomuji si svoji identitu a svoji cenu a vím, že toho mohu v rámci svých možností a schopností pro ostatní spoustu udělat.
- Mám svůj podíl na tom, jaká panuje atmosféra ve společenství, jehož jsem členem.

Oblast environmentální:

Dílčí vzdělávací cíle:

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a proměnách
- Poznávání jiných kultur
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou na prostředí působit pozitivně i negativně

- Vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- Úcta k životu ve všech formách
- Schopnost přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- Povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Prožitky, zkušenosti:

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm
- Činnosti zaměřené k získávání praktické orientace v nejbližším okolí
- Sledování významných událostí v nejbližším okolí
- Poučení o možných nebezpečných situacích a způsoby ochrany
- Hry a činnosti s dopravní tematikou
- Praktické užívání technických přístrojů
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního, společenského a kulturního prostředí
- Práce s obrazovými materiály, encyklopediemi a dalšími médii
- Praktické činnosti – experimentování, postřehy
- Pozorování všemi smysly
- Seznamování s elementárními reáliemi o naší zemi
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání různých ekosystémů
- Péče o životní prostředí

Dovednosti:

- Bezpečná orientace ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- Běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, jednoduché praktické situace
- Přiměřené a bezpečné chování v blízkém i vzdálenějším okolí (prostředí) dítěte
- Uvědomování si nebezpečí, a jak se prakticky chránit
- Pozorování a hodnocení změn v nejbližším okolí
- Specifické dovednosti: při pobytu v přírodě, při ochranné činnosti, při pěstování rostlin, při péči o zvířata.

Poznatky vědomosti:

- O přírodě v okolí
- Co je příroda
- O složkách ekosystému v nejbližším okolí
- O možnostech ochrany a posilování vlastního zdraví
- Pochopení souvislosti mezi prospíváním rostlin a zvířat a naší péčí o n
- Poznávání lidských zásahů a dalších vlivů na přírodu a na zdraví člověka
- Elementární poznatky o okolním prostředí
- Elementární poznatky o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí
- Poznání, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný
- Význam životního prostředí jako celku pro člověka

Návyky:

- Péče o prostředí, v němž žijeme
- Aktivní podíl na tvorbě prostředí a jeho ochraně
- Aktivní podíl na ochraně a obnově přírody

Postoje:

- Země, na které žiji, je součástí vesmíru. Jsem součástí její přírody.
- Mám schopnosti poznávat a chránit přírodu a prostředí, které mě obklopuje.
- Mám povinnost přírodě pomáhat.
- Mám povinnost zanechat svět neporušený i příštím generacím.

Třídní vzdělávací program – plánování

Třídní vzdělávací program vychází ze ŠVP a na jeho tvorbě se podílejí učitelky v jednotlivých třídách.

Čerpají z obsahu výchovně vzdělávací práce ve ŠVP Je nám dobře na světě (tématické celky a tématické části), který je pro ně závazným dokumentem, vycházejí z jeho dokonalé znalosti a znalosti RVP PV, ze svých zkušeností a praxe. Jako další zdroje informací při plánování a volbě činností s dětmi využívají odbornou literaturu a časopisy, metodické texty, odkazy na internetu, poznatky z DVPP, konzultace s kolegyněmi apod.

Při třídním plánování učitelky vychází z:

- témat jejich vzdělávacích cílů
- charakteristiky a věkového složení dětí ve třídě
- aktuální situace a potřeb
- zájmů dětí o určité činnosti
- diagnostiky individuálních potřeb a možností dětí
- prožitků dětí získaných běžným životem v MŠ
- prožitků z mimořádných akcí MŠ
- toho, co je nutné zopakovat, upevnit a z toho, co se nestačilo
- evaluace

Učitelky při třídním plánování zpracovávají zpravidla **týdenní bloky**, které většinou korespondují s jednotlivými tématickými částmi uvedenými v obsahové nabídce ŠVP. Jednotlivé tématické části se mohou podle potřeby logicky prolínat.

Učitelky si stanoví vzdělávací cíle a na ně pak aplikují plánované činnosti, nebo volí obrácený postup, kdy v naplánovaných činnostech hledají naplnění cílů ŠVP, eventuelně kombinují oba způsoby.

Způsob **zpracování třídního programu** a jeho rozsah není pevně vymezen. Vzhledem k tomu, že plán je pracovním materiálem učitelky, zpracovává si ho v takové podobě, která jí osobně nejvíce vyhovuje.

Vždy však musí obsahovat cíle, které učitelka sleduje, a nabídku činností, ve kterých je chce naplňovat.

S třídním vzdělávacím programem jsou aktuálně seznamováni rodiče dětí na nástěnkách v šatnách.

Evaluační činnost mateřské školy

Cílem evaluace v naší MŠ je průběžné hodnocení kvality výchovně vzdělávacího procesu a jeho podmínek, hledání cest k řešení problémů a zvyšování kvality vzdělávání.

Obecná **kritéria kvality** stanoví RVP PV, ze kterého vyplývají cíle a předpokládané kompetence dětí, ke kterým by mělo předškolní vzdělávání směřovat. RVP PV dále určuje základní filozofii přístupu k dětem a metody a podmínky vzdělávání.

Proces evaluace probíhá ve 3 fázích:

1) Koncepce a plánování:

- důvod (předmět) evaluace – co budeme sledovat, na co se zaměříme
- motivace k řešení
- objasnění úkolu
- stanovení personální odpovědnosti při řešení úkolu (kdo bude evaluovat)
- výběr evaluačních nástrojů
- objasnění postupů
- objasnění informačních zdrojů
- dohoda o provedení a vyhodnocení (časový plán, rozvrh)

2) Prováděcí fáze:

- sběr informací
- příprava dat
- záznamy, dokumentace
- konzultace, diskuse, porady

3) Vyhodnocení:

- interpretace dat
- projednání výsledků a diskuse o nich
- objasnění zodpovědnosti (kdo, kdy a co pro to musí udělat)
- sjednocení cílů s konkrétními kroky

Při evaluaci budeme dodržovat tyto zásady:

- uvědomovat si nedostatky, nalézat a pojmenovávat zejména to, co se nám nedaří, co by se mělo zlepšit, změnit
- odhalovat a konkrétně pojmenovávat příčiny, proč tomu tak je
- volit nové, účinnější postupy a ty znovu zpětně ověřovat a následně vyhodnocovat
- hodnocené jevy porovnávat s cíli a podmínkami předškolního vzdělávání stanovenými RVP PV.

Oblasti evaluace:

U každé oblasti evaluace si stanovíme:

- Cíl = co hodnotíme
- Časový plán = kdy
- Nástroje = jak
- Odpovědnost = kdo

Každodenní hodnocení a sebehodnocení:

Cíl:	• Zpětná vazba o kvalitě každodenního působení na děti a připravenosti na práci s nimi
Časový plán:	• Denně
Nástroje:	• Vlastní prožitek učitelky • Uspokojení z práce • Reakce dětí: zájem o činnost, soustředění, spokojenost • Společné hodnocení s dětmi • Zápisy do TVP, denních příprav, třídní knihy
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Evaluace tématické části (týdenního plánu):

Cíl:	• Provéřit naplnění stanovených záměrů a cílů
Časový plán:	• Po ukončení realizace dané tématické části, 1x za týden
Nástroje:	• Vlastní pocity učitelky • Reakce dětí • Společné hodnocení s dětmi • Ohlasy rodičů • Zápisy v TVP a třídní knize • Konzultace učitelek ve třídě
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Evaluace tematického celku:

Cíl:	• Zhodnotit soulad vytvořených tematických částí, vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky • Stanovit příp. opatření pro realizaci dalšího tematického celku
Časový plán:	• Po ukončení realizace tematického celku
Nástroje:	• Konfrontace s ŠVP a RVP PV • Konzultace učitelek ve třídě • Dle potřeby záznam do přehledu o rozvoji dítěte • Pedagogické porady • Záznam do TVP
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Evaluace výchovně vzdělávací práce ve třídě:

Cíl:	• Zhodnocení vlastního průběhu a výsledků vzdělávání • Z hlediska používaných metod a forem práce v kontextu s RVP PV
Časový plán:	• Průběžně • Vyhodnocení 1x ročně (květen)
Nástroje:	• Monitoring • Hospitace a vzájemné hospitace učitelek • Konzultace učitelek • Uplatňování poznatků z DVPP • Pedagogické porady • Konzultace s rodiči • Dotazníky + výstup • Diagnostika dětských prací • Záznamy o dětech • Stanovení opatření • Sebehodnocení dětí • Sebehodnocení učitelky
Odpovědnost:	• Učitelky • Děti • Rodiče

Osobní rozvoj učitelek (autoevaluace):

Cíl:	• Uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci • Autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu i ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu
Časový plán:	• Průběžně • Vyhodnocení 2x ročně (leden, červen)
Nástroje:	• Sebereflexe • Konzultace • Pedagogické porady • Hospitace • Monitoring • Záznamy o přínosu vzdělávacích akcí
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Hodnocení dětí:

Cíl:	• Hodnotit vývojové pokroky jednotlivých dětí • Včas diagnostikovat případné problémy
Časový plán:	• Převážně průběžně • Dle aktuální situace a potřeby
Nástroje:	• Konzultace učitelek • Konzultace s rodiči • Konzultace s odborníky (PPP, SPC, pediatr, logoped) • Diagnostika dětských prací • Cílené pozorování • Formulář pro vstupní diagnostiku dítěte • Záznamy o dítěti – na základě diagnostiky a pozorování • Vedení portfolia • Stanovení případných opatření
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Evaluace podmínek vzdělávání daných školním vzdělávacím programem:

Cíl:	• Zhodnotit aktuální podmínky vzdělávání vzhledem k ŠVP a ve vztahu k naplnění cílů RVP PV
Časový plán	• Průběžně • Vyhodnocení 1x ročně (květen)
Nástroje:	• Monitoring • Hospitace • Kontrolní činnost • Pedagogické a provozní porady a zápisy z nich • Konzultace • Dotazníky ohlasu rodičů
Odpovědnost:	• Všichni zaměstnanci dle místa pracovní působnosti

Evaluace souladu TVP – ŠVP – RVP PV:

Cíl:	• Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP PV • Hodnocení naplňování záměrů a cílů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce a dalšího programu MŠ
Časový plán:	• Průběžně • Vyhodnocení 1x ročně (červen)
Nástroje:	• Monitoring • Hospitace a záznamy konzultace • Pedagogické porady • Přehledy o rozvoji dětí • Webové stránky MŠ • Autoevaluace učitelek • Vlastní hodnocení MŠ
Odpovědnost:	• Všechny učitelky

Evaluace personálních podmínek:

Cíl:	• Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů ŠVP a RVP PV • Kvalifikovanost pedagogického týmu • Efektivita dalšího personálního zabezpečení (ŠJ, úklid) • Profesionalita zaměstnanců
Časový plán:	• Průběžně • Vyhodnocení 1x ročně (květen-červen)
Nástroje:	• Kontrolní činnost • Hospitace • Pedagogické a provozní porady • Konzultace a diskuse • Dotazníky
Odpovědnost:	• Vedoucí učitelka MŠ • Vedoucí ŠJ

Výroční zpráva:

Cíl:	• Zmapovat podmínky MŠ (personální, materiální) • Zhodnotit kvalitu výchovně vzdělávací práce MŠ • Pro potřeby zřizovatele
Časový plán:	• 1x ročně (červenec)
Nástroje:	• Monitoring • Evaluace TVP, ŠVP • Autoevaluace učitelek • Uplatňování poznatků z DVPP • Evaluace podmínek vzdělávání v MŠ • Evaluace personálních podmínek • Odezvy rodičů na činnost MŠ
Odpovědnost:	• Vedoucí učitelka MŠ

Obsah výchovně vzdělávací práce ve školním vzdělávacím programu „Je nám dobře na světě“

Obsah výchovně vzdělávací práce ve školním vzdělávacím programu „Je nám dobře na světě“ je zpracován do 9 tematických celků.

Každý celek se skládá z několika **tematických částí**, ve kterých jsou obsaženy hlavní cíle, kompetence dětí a příklady jejich činností v pěti oblastech předškolního vzdělávání.

Tato část školního vzdělávacího programu je závazným východiskem pro tvoření třídních vzdělávacích plánů.

Tematické celky a jejich části jsou časově neomezené. Učitelky při jejich rozpracování do třídních vzdělávacích programů (plánů) vycházejí z aktuální situace ve svých třídách.

Přehled jednotlivých tematických celků a tematických částí ve školním vzdělávacím programu:

1. tematický celek: Začínáme...

- Já a ty
- Co už umím
- Proč tu jsem
- Aby nám tu bylo dobře
- Moje cesta do školky

2. tematický celek: Žiji mezi lidmi

- Moje rodina
- Moje školka, třída, škola
- Každý něco dělá
- Kde bydlím
- Širší společenství lidí
- Cestování a doprava

3. tématický celek: Co nám přináší podzim

- Zahrada
- Příroda kolem nás
- Počasí
- Péče o zdraví
- Co děláme celý den
- Tajuplný svět podzimu

4. tématický celek: Čas těšení a očekávání

- Čas adventu – čas těšení a příprav
- Já a moje rodina
- Já a moji kamarádi

5. tématický celek: Pohádková zima

- Přichází nový rok
- Svět pohádek

6. tématický celek: Čas sněhu a ledu

- Zima za oknem
- Zimní hry a sporty
- Tradice

7. tématický celek: Jaro ťuká

- Příroda se probouzí
- Velikonoce
- Domácí zvířata a jejich mláďata
- Dubnové tradice

8. tématický celek: Kdo jsem já?

- Moje tělo
- Chci být zdravý
- S úsměvem jde všechno líp
- Život je změna

9. tématický celek: Objevujeme svět

- Žijeme na Zemi
- Aby nám bylo dobře na světě
- Jedeme na prázdniny

Průběžné cíle výchovně vzdělávací práce

Prolínají celým výchovně vzdělávacím procesem a nedají se plánovat v rámci jednotlivých tematických celků a jejich částí.

Ukazateli jejich plnění jsou předpokládané kompetence dětí.

„Aby nám tu bylo dobře“

Jedná se o souhrn pravidel života ve školce i mimo ni, jejichž dodržování usnadňuje a zkvalitňuje dětem život.

Tématické celky a tématické části

Tématický celek: ZAČÍNÁME....

Východiska:

- Nástup nových dětí do školky
- Změny v uspořádání třídy
- Obnova starých a utváření nových vztahů (dítě-dítě, dítě-učitelka)
- Změny sociální role starších dětí, vyšší požadavky na starší děti
- Postupné stanovování pravidel života ve školce

Tématické části:	
Já a ty	• Seznamování mezi sebou • Rozvíjení vztahů, komunikace • Adaptace • Identifikace s vlastním „já“
Proč tu jsem	• Zaměstnání rodičů • Hledání nových kamarádů • Možnost něco pěkného prožít a něco se naučit
Co už umím	• Rozvíjení her • Návyky: hygiena, sebeobsluha, oblékání • Správné návyky související se stravováním
Aby nám tu bylo dobře	• Seznamování s uspořádáním třídy, zahrady, prostředím a personálem celé MŠ • Výzdoba MŠ • Pravidla soužití, vytváření vztahů mezi dětmi navzájem a vztahů dětí s dospělými • Vycházíme z pravidel života ve školce (Aby nám tu bylo dobře)
Moje cesta do školky	• Nejbližší okolí školky • Místo, kde bydlím • Moje cesta do školky • Orientace na sídlišti, významná místa v nejbližším okolí z pohledu dítěte • Bezpečnost při vycházkách

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Znat způsoby a prakticky zvládnout úkony osobní hygieny a sebeobsluhy • Vědět o významu osobní hygieny pro zdraví • Mít potřebu čistého zevnějšku a úpravy • Samostatně se chovat při stolování, kulturně stolovat • Pěstovat správné návyky související se stravováním • Seznamovat děti s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví při pobytu v MŠ • Znat pravidla bezpečného chování při vycházkách • Seznamovat děti s pravidly soužití v MŠ	• Popisovat jednotlivé činnosti osobní hygieny a způsob jejich provádění • Samostatně se převlékat • Sledovat svůj zevnějšek, upravit se podle potřeby • Udržovat své věci v pořádku • Samostatně jíst přiměřeně věku • Určit si velikost porce • Prostírat, uklízet si nádobí • Vyjadřovat své potřeby • Říci si o pomoc • Uvědomovat si, co je nebezpečné a ne zdravé • Správně přecházet přes ulici • Dodržovat dohodnutá pravidla chování • Dodržovat správné postupy při manipulaci s předměty	• Každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, sebeobsluhy a stravování • Pohybové hry • Námětové hry a pracovní činnosti • Smyslové hry • Spontánní pohybové aktivity • Dramatické hry a cvičení (prostorové cítění a orientace) • Pomoc mladším dětem • Diskuse o výživě a stravování • Hledání odpovědí na otázky typu „Co by se stalo, kdyby...“ • Hry na zahradě, pobyt v přírodě • Nácvik bezpečné chůze po chodníku a přecházení ulice • Tématické vycházky

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů • Orientovat se v prostoru a čase • Mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy (pláč, strach, smutek, radost...), vědět, že sdělení pocitů dítěti pomáhá • Chovat se s empatií k ostatním dětem • Mít představu o tom, kdo jsem • Umět se představit • Snižovat závislost na dospělém • Své chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si různé sociální role • Učit se hodnotit své chování	• Určovat a pojmenovávat věci ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Ukázat, co je nahoře, dole, vpravo, vlevo, uprostřed, v rovině v prostoru • Určit, co je dál, co je blíž • Určit jednotlivé časové úseky během dne a dny v týdnu • Rozlišit a pojmenovat podle výrazu obličeje, držení těla, podle hlasu a způsobu řeči jednotlivé emoční stavy • Vyjádřit city a prožitky společensky přijatelnými způsoby • Nevysmívat se ostatním • Snažit se utišit negativní city druhých • Znat jméno a příjmení, reagovat na různé podoby svého jména • Popsat některé svoje vlastnosti • Respektovat pravidla soužití • Požádat o pomoc	• Dramatické cvičení a hry (rozvoj představivosti, tvořivosti, soustředění, neverbální komunikace, vnímání, skupinové cítění), (na jména, rozvoj smyslů, podporu sebevědomí, sebepozorování, uvědomování si sebe samého) • Hry s básničkami, říkadly, písněmi, hudební činnosti • Jazykové hry • Námětové hry: různé činnosti: na rodinu, učitelku... • Naslouchání: příběhy, pohádky • Výtvarné činnosti • Autoportrét • Komunitní kruhy • Relaxační chvíle • Rozlišování emočních stavů podle tělesných projevů (výraz obličeje ...) • Řešení vzniklých konfliktů podle dohodnutých pravidel • Vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou, malbou • Pozorování činnosti dospělých • Vyprávění zážitků

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě • Chtít porozumět projevům druhých • Dodržovat základní společenské normy komunikace • Záměrně naslouchat • Rozumět projevům neverbální komunikace • Umět srozumitelně vyjádřit myšlenku a formulovat otázku • Znat dohodnutá pravidla společenského soužití ve skupině • Znat pravidla zdvořilého chování	• Nevyhýbat se kontaktu s dětmi a dospělými • Reagovat na projevy druhých • Chovat se přátelsky k dětem • Ustoupit a slevit ze svých požadavků (Nejsem tady sám) • Dodržovat základní pravidla komunikace a slušného chování • Podílet se na vytváření pravidel společenského soužití a neporušovat je	• Výtvarné a hudební činnosti a hry • Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Práce s literárními texty a obrazovým materiálem • Vyprávění vlastních zážitků • Řešení modelových situací (např. Nikdo si se mnou nechce hrát) • Vedení dialogu prostřednictvím loutek a zástupných předmětů • Dramatická cvičení (rozvoj komunikace verbální i neverbální, rozvoj vztahů ve dvojici, ve skupině) • Námětové a pohybové hry

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Uplatnit své dovednosti ve prospěch skupiny • Orientovat se v prostoru, každodenním provozu MŠ a v činnostech jednotlivých zaměstnanců • Vědět, že MŠ je společenství, ve kterém platí dohodnutá pravidla, a ta respektovat	• Vyprávět zážitky • Umět se pohybovat po budově MŠ • Oslovovat děti ve třídě jménem • Správně oslovovat zaměstnance MŠ • Uklízet po sobě a pomáhat s úklidem po jiných	• Námětové hry: domov, školka • Práce s literárními texty • Prohlížení fotografií • Úklidové práce a pravidelné vykonávání určitých povinností

• Spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě • Vytvořit pozitivní vztah k MŠ • Znat okolí MŠ • Znat cestu z domova do MŠ	• Dodržovat společně vytvořená pravidla • Rozvíjet humorné situace • Vylepšovat prostředí třídy • Pomáhat druhým • Přicházet do MŠ s pozitivním očekáváním • Vyhledávat společnost dětí • Obracet se s důvěrou na učitelku a ostatní dospělé • Vyjmenovat členy rodiny, všímat si dění v rodině • Správně pojmenovat některá místa v okolí	• Improvizované hraní divadla • Pozorování činnosti zaměstnanců MŠ výtvarné a hudební činnosti • Komunitní kruhy • Kladení otázek a hledání odpovědí • Tematické vycházky a výlety
--	--	--

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Přizpůsobovat své chování tomu, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví společnosti, v němž dítě žije • Pěstovat v dětech pocit sounáležitosti s přírodou • Vědět, že vše se vyvíjí a mění	• Zacházet adekvátně s předměty • Pečovat o vzhled třídy, MŠ a nejbližšího okolí • Posuzovat lidské aktivity z hlediska jejich důsledku pro kvalitu prostředí, přírody • Znát důsledky aktivit lidí s dětmi ve vztahu ke zdraví • Všimnout si nepořádku kolem sebe, v okolí MŠ • Najít podobnosti i odlišnosti těla, osobních vlastností a projevů mezi dětmi ve třídě • Vědět, jak probíhá život z hlediska vývoje	• Třídění odpadů • Hry a experimenty zaměřené na jevy probíhající v čase • Práce s literárními texty • Hledání otázek a odpovědí • Pozorování a třídění • Činnosti a hry výtvarné, hudební a pohybové • Vyprávění zážitků z prázdninových cest • Prohlížení fotografií dětí • Záměrné pozorování na vycházkách

Tématický celek: ŽIJI MEZI LIDMI

Východiska:

- Dítě je součástí širšího společenství a prostředí, ve kterém by se mělo orientovat a naučit se v něm žít

Tématické části:	
Moje rodina	• Máma, táta, sourozenci, jejich místo v rodině, vztahy • Širší rodina
Moje školka, třída, škola	• Každý tu má své místo • Práce zaměstnanců MŠ • Vztahy v MŠ
Každý něco dělá	• Profese • Koníčky, zájmy • Maminky na mateřské dovolené, důchodci
Kde bydlím	• Poznávání nejbližšího okolí (nákupy, lékař, pošta...) • Možnost výletů do širšího okolí
Širší společenství lidí	• Tolerance k lidem, kteří se liší • Nebezpečí – zlí lidé
Cestování	• Dopravní prostředky, značky • Chování na ulici, bezpečnost

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle.	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, že se člověk v průběhu času mění	• Rozlišovat jednotlivé fáze lidského života • Vědět, ve které fázi lidského života dítě je a která bude následovat	• Mapování a měření těla • Práce s obrazovým materiálem, porovnávání obrázků • Dramatické hry a cvičení

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vnímat a znát názvy věcí, jevů, dějů, rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí, vztahy mezi nimi (barva, tvar, povrch, množství, velikost, druhy materiálů) • Skládat části do celků a rozkládat celek na části	• Správně určit a pojmenovat věci a jevy v okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Správně třídit, přiřazovat věci podle barvy, tvaru, velikosti, materiálu, množství • Seřadit předměty podle velikosti • Stavět z konstruktivních stavebnic podle předlohy a fantazie • Skládat puzzle, obrázky, mozaiky • Pracovat podle vzoru • Orientovat se v prostoru	• Dramatická cvičení • Námětové hry: na rodinu, na cestování, na profese • Hry s básněmi, říkadly a písněmi • Hry s hledáním shody a rozdílu • Jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií • Konstruování z různých materiálů a stavebnic • Konstruktivní hry, doplňovačky, labyrinty

• Rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti, dostupná povolání a koníčky lidí • Poznat shodu, podobnosti a rozdíl • Poznat výjimky z řádu, ze série • Uvědomovat si různost projevů citového života • Chovat se s empatií a respektem k druhým • Mít představu o vlastní osobě • Své chování přizpůsobovat sociální skupině • Rozlišit činnosti, které může dítě dělat samo a které mohou vykonávat jen dospělí • Vážit si sebe a druhých pro to, co umí	• Řešit bludiště • Dokončit příběh • Doplnovat slova v písni • Vyprávět zážitky • Vědět, jaké činnosti souvisí s profesí rodičů • Znat koníčky členů rodiny • Vědět, proč někteří dospělí nechodí do zaměstnání • Vyhledat rozdíl v řadě podobných předmětů • Pracovat podle předlohy • Mít pochopení pro druhé • Popsat svoje tělo a některé jeho vlastnosti • Znat jméno a příjmení své, svých rodičů a sourozenců • Nedělat činnosti, které přísluší jen dospělým	• Naslouchání příběhům a pohádkám • Hudební činnosti • Rozhovory s dětmi • Pozorování lidí při práci a jiných činnostech • Komunitní kruhy • Relaxační chvíle • Vyjadřování pocitů slovem, hrou, zpěvem, kresbou
---	--	--

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě • Chtít porozumět projevům druhých • Vnímat lidi s jejich odlišnostmi tělesnými, rasovými, kulturními a povahovými jako přirozený stav • Uznávat práva druhých • Vytvářet bohatou slovní zásobu, správně vyslovovat • Znat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině • Vědět, že kontakty s některými dospělými mohou být nebezpečné • Postarat se o sebe a o druhé podle svých sil, projevit porozumění a cit • Chtít spolupracovat ve skupině	• Neodmítat kontakt s dítětem z důvodu jeho odlišnosti • Všímat si projevů citů, chování, jednání druhých a reagovat na ně • Zajímat se o lidi různých kultur • Chovat se přátelsky ke všem dětem, neodsuzovat odlišnosti neposmívat se jiným • Umět ustoupit a slevit ze svých požadavků • Neprosazovat se na úkor druhého • Užívat bohatý slovník, souvisle se vyjadřovat, správně vyslovovat • Podílet se na vytváření pravidel společného soužití a dodržovat je • Dokázat pojmenovat pravidlo, které bylo porušeno • Starat se o mladší děti a pomáhat jim • Snažit se o dokončení společného úkolu	• Činnosti a hry výtvarné a hudební • Výstavky výtvarných prací • Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Prohlížení fotografií a obrázků ze života jiných kultur • Využívání encyklopedií, mapy • Vyprávění zážitků vedení dialogu prostřednictvím loutek a zástupných předmětů • Dramatická cvičení • Hry zaměřené na rozvoj řeči • Vymýšlení příběhů, pohádek • Kreslení piktogramů pravidel soužití ve skupině • Námětové hry • Pohybové hry

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, kdo všechno patří do rodiny, znát nejbližší příbuzenské vazby • Vědět, jak dítě přichází na svět • Vědět, co jednotliví členové rodiny dělají, znát jejich činnosti doma i v zaměstnání • Umět udělat radost jednotlivým členům rodiny • Orientovat se v prostoru, v každodenním provozu MŠ a činnostech jednotlivých zaměstnanců • Respektovat dohodnutá pravidla soužití • Spoluvytvářet prostředí pohody v MŠ • Vytvořit pozitivní vztah k MŠ • Mít představu o roli školáka • Vědět, ve kterém městě žijeme • Znat cestu z domova do MŠ	• Vyprávět zážitky z domova • Vyjmenovat členy rodiny, znát jejich jména • Provádět některé domácí činnosti • Chystat překvapení pro členy rodiny • Orientovat se v prostoru a provozu MŠ, znát značky dětí vyřizovat vzkazy, vědět co kam patří... • Dodržovat společně vytvořená pravidla • Rozvíjet humorné situace • Vylepšovat prostředí třídy • Přicházet do MŠ s pozitivním očekáváním • Vyhledávat společnost dětí • Obracet se s důvěrou na učitelku a ostatní dospělé • Vyprávět o MŠ s pocitem sounáležitosti • Znat cestu k ZŠ • Poznat školu zevnitř těšit se do školy • Znat jméno obce, svou adresu • Správně pojmenovat instituce v obci • Dovést děti z MŠ ke svému domovu	• Námětové hry na domov v různých situacích, na školu, na různá povolání • Práce s literárními texty • Prohlížení rodinných fotografií • Prohlížení třídních a školních fotografií • Společné činnosti dětí a rodičů doma, v MŠ • Výtvarné činnosti: náš dům, Naše rodina... • Využívání encyklopedií • Návštěva v ZŠ • Pravidelné vykonávání určitých povinností • Tvorba narozeninového kalendáře • Zpěv, tanec, hra na nástroje • Návštěva školního hřiště ZŠ, budovy • Tematické vycházky a výlety do okolí • Práce s plánem obce • Cestování dopravními prostředky MHD

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, kde žijeme, jaké ekosystémy nás obklopují • Znat základní způsoby dopravy, dopravní prostředky a bezpečnost • Znat vliv dopravních prostředků na životní prostředí • Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje • Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn • Vědět o podobnostech i odlišnostech věcí a jevů, které nás obklopují • Vnímat odlišnosti jako přirozený stav • Vědět, že člověk svými činnostmi může ovlivňuje zdraví své i okolí	• Znat nejbližší prostředí • Znat základní dopravní prostředky, význam, účel • Znat základní dopravní značky • Orientovat se v silničním provozu • Znat pravidla bezpečnosti vědě o možném negativním vlivu některých dopravních prostředků na životní prostředí • Vědět, jak probíhá život člověka z hlediska růstu, vývoje a stárnutí • Vědět, jak se měří čas • Třídít, řadit, uspořádávat do celků předměty, obrázky • Všímat si odlišností, porovnávat • Posuzovat lidské činnosti z hlediska jejich významu a důsledků pro lidi, přírodu a životní prostředí	• Projekty péče o prostředí třídy, MŠ a okolí • Tématické vycházky • Zaměřené pozorování skutečných věcí, jevů a dějů v přirozených podmínkách • Experimenty zaměřené na jevy probíhající v čase • Porovnávání a třídění • Pozorování lidí v různých stádiích života • Práce s literárními texty, obrázky a encyklopediemi • Činnosti a hry pohybové, výtvarné, pracovní, hudební • Pozorování stavu životního prostředí • Diskuse ve skupině dramatické hry řešení modelových situací

Tématický celek: CO NÁM PŘINÁŠÍ PODZIM

Východiska:

- Období dozrávání
- Změny v přírodě (rostliny, zvířata, odlet ptáků do teplých krajín)
- Barvy podzimu
- Změny počasí, změny v oblékání
- Krácení dne, prodlužování noci – změna životního rytmu a aktivit lidí
- Rizika zvýšené nemocnosti
- Podzimní tradice: posvícení a hody, Dušičky, Svatý Martin

Tématické části:	
Zahrada	• Sklizeň ovoce a zeleniny • Práce na zahradě
Příroda kolem nás	• Změny v přírodě • Poznávání zvířat, jejich života, odlet stěhovavých ptáků • Rostliny na podzim
Počasí	• Změny počasí na podzim • Oblékání ve vztahu k podzimnímu počasí
Péče o zdraví	• Změny počasí na podzim a naše zdraví • Otázky prevence nemocí
Co děláme celý den	• Časové vztahy: během dne i delší časové úseky • Změny rytmu života na podzim • Předměty denní potřeby, hračky • Činnosti lidí – řemesla, profese
Tajuplný svět podzimu	• Seznamování dětí s lidovými tradicemi a svátky podzimního období • Rozvíjení fantazie dětí • Estetické činnosti

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:.

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Znat názvy ovoce, zeleniny a dalších plodin • Znat důsledky požívání ovoce a zeleniny pro zdraví a neodmítat je • Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví, zajímat se o udržování svého těla ve zdraví • Vědět, jak předcházet nemoci • Rozvíjet všechny smysly	• Poznávat podle vůně, chutě a hmatu jednotlivé druhy ovoce a zeleniny, rozlišovat velikost, barvu, tvar, počet • Znat postupy přípravy jednoduchých jídel z ovoce a zeleniny • Provádět aktivně činnosti podporující zdraví (pohyb, hygiena, zdravá výživa) • Vědět, jak se chovat při infekčních onemocněních (kašlání, smrkání...)	• Hry. Námětové (na obchod, na lékaře), smyslové (určit chuť, barvu, vůni ovoce a zeleniny), psychomotorické, dramatické • Výtvarné a pracovní činnosti (vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání papíru) • Manipulace s ovocem a zeleninou • Příprava jednoduchých pokrmů z ovoce a zeleniny • Výstavky ovoce a zeleniny • Diskuse o výživě • Vyhledávání souvislostí mezi výživou a zdravím, otázky typu Co se stane, když... • Práce s literárními texty a obrázky • Využívání encyklopedií • Hádanky • Třídění a přiřazování • Pobyt v přírodě, tematické vycházky • Pohybové, hudební a hudebně pohybové činnosti • Dechová cvičení jako prevence respiračních onemocnění relaxační chvílky

2) Oblast psychologická:

Cíle.	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vnímat a znát názvy věcí, dějů a jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi (barva, tvar, velikost, povrch, množství) • Skládat části do celků a rozkládat celek na části • Poznat shodu, podobnost, rozdíl • Vytvářet logické souvislosti a celky • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti a dostupná povolání • Všimnout si věcí a lidí kolem sebe, sdělovat postřehy • Rozvíjet zvědavost dětí • Vytvářet představy a rozvíjet fantazii • Chápat rozdíl mezi skutečností zobrazovanou, reálnou a symbolickou • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text a příběh	• Správně určit a pojmenovat věci a jevy ve svém okolí • Správně třídit věci podle tvaru, velikosti, materiálu, účelu, množství • Vyhledat shodu a rozdíly • Řešit úlohy na určení časového sledu událostí, vyjmenovat dny v týdnu, části dne a s tím související činnosti lidí a dětí • Vědět, jaké činnosti souvisí s profesí rodičů a řemesly lidí • Klást otázky • Vyjadřovat své postřehy pohybem, slovně, výtvarnými a hudebními činnostmi • Vymýšlet příběhy • Všimnout si svých pocitů, emocí a nálad, a to i negativních a neostýchat se o nich hovořit • Přednášet říkadla, básničky	• Experimenty s přírodninami, materiály a rostlinami • Výtvarné a pracovní činnosti: práce s přírodninami, hra s barvou, zpracování různých materiálů • Jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií • Hry se skládačkami: puzzle, mozaiky, kubusy, doplňovačky • Konstruování • Řazení obrázků podle děje • Námětové hry na různé profese • Pozorování lidí při práci • Naslouchání příběhům a pohádkám • Vyprávění příběhů a pohádek podle obrázků • Dramatické hry a cvičení: rozvoj představivosti a fantazie, tvořivosti, soustředění, paměti • Práce s literárními texty

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Vytvářet bohatou slovní zásobu, usilovat o správnou výslovnost v rámci usnadnění komunikace s lidmi - Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou	- Souvisle se vyjadřovat - Chtít se vyjádřit, ptát se, naslouchat, dorozumět se - Sdělovat prožitky - Domlouvat se, vyjednávat - Umět přijmout úkol, vyvíjet snahu o jeho společné dokončení	- Komunitní kruhy - Vedení dialogu s loutkami nebo zástupnými předměty - Vyprávění vlastních zážitků - Dramatická cvičení na rozvoj komunikace verbální i neverbální - Hry zaměřené na rozvoj řeči, gymnastika mluvidel dechová a artikulační cvičení skládání rýmů - Činnosti a hry výtvarné a hudební - Kooperativní hry - Řešení modelových situací

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Znát činnosti členů rodiny v zaměstnání i doma - Orientovat se v činnostech jednotlivých zaměstnanců MŠ vzhledem k jejich profesím - Vědět o tradicích, zvycích a slavnostech vztahujících se k období podzimu	- Hovořit o své rodině (vztahy, činnosti, profese) znát práci lidí, kteří zajišťují důležité služby v obci (obchody, lékaři, lékárna, pošta, škola, hasiči...) - Vylepšovat prostředí třídy - Podílet se na udržování lidových tradic	- Námětové hry: na domov, na profese, na školku... - Práce s literárními texty - Využívání obrázkových knih a encyklopedií - Výtvarné a pracovní činnosti - Hudební a hudebně pohybové činnosti - Vyprávění o tradicích, využití zkušeností dětí - Zvykoslovné činnosti

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou, vědět o základních podmínkách pro existenci života • Pochopit vzájemné vazby v konkrétním ekosystému • Poznávat situace, kdy dochází k poškození blízkého životního prostředí	• Rozlišovat, co patří do živé a neživé přírody • Poznat některé rostliny a živočichy, jejich výskyt a způsob života • Vědět, jak se měří čas. Dny, týdny, měsíce, roky • Vědět, jak se mění počasí a příroda na podzim • Třídít, řadit, uspořádávat do celků předměty, obrázky podle jejich podobností a odlišností • Dodržovat pravidla chování v přírodě • Úmyslně nepoškozovat prostředí kolem sebe • Vyhledávat logické souvislosti v jednoduchém ději ze života kolem nás • Posuzovat vliv lidských aktivit na přírodní prostředí a zdraví lidí	• Manipulace, pozorování, experimenty s materiály a surovinami • Třídění, zpracování materiálů, přírodnin • Využívání encyklopedií • Zaměřené pozorování skutečných věcí, jevů a dějů v přirozených podmínkách • Kladení otázek (Proč padá listí...?) a hledání odpovědí • Práce s literárními texty • Činnosti estetické (hudební, hudebně pohybové, výtvarné) • Péče o prostředí třídy a okolí MŠ • třídění odpadů

Tématický celek: ČAS TĚŠENÍ A OČEKÁVÁNÍ

Východiska:

- Doba adventu, Mikuláše, předvánočních příprav, oslav svátků
- Seznámení s lidovými tradicemi: advent, sv. Barbora, Mikuláš, Lucie, Štědrý den, Silvestr
- Vliv předvánočního času na estetické cítění lidí
- Mezilidské vztahy, solidarita, citový rozvoj dětí, pocity sounáležitosti
- Přichází zimní čas – první sníh
- Péče o zvířata v zimě

Tématické části:	
Čas adventu – čas těšení a příprav	• První sníh • Péče o zvířata v zimě • Co je to advent • Svatá Barbora • Mikuláš • Lucie • Vánoce přicházejí... • Lidové tradice
Já a moje rodina	• Vyprávění o rodině • Posilování citových vazeb •
Já a moji kamarádi	• Posilování citových vazeb

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Rozvíjet všechny smysly • Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky • Znat názvy některých potravin – z hlediska oslav Vánoc a lidových tradic • Přijímat přiměřené množství potravy • Vědět o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů	• Poznávat chutě, vůně • Používat širokou škálu smyslů při poznávání okolního světa • Určit hmatem vlastnosti povrchu, tvary, konkrétní předměty • Stříhat, lepit, modelovat • Zvládnout pohyb s písní a hudbou • Znat názvy potravin a některých jídel ve vztahu k vánočním svátkům, znát původ některých potravin • Mít návyk jíst přiměřené porce, nepřejídat se • Vědět, proč se nemá dlouho dívat na televizi • Přemýšlet o jiných druzích zábavy	• Hry na rozvíjení smyslů • Posilování smyslového vnímání v souvislosti s vánočními tradicemi • Pracovní a výtvarné činnosti, chystání dárků • Pohyb s hudbou, zpěvem, rytmizace • Relaxační cvičení • Námětové hry: kuchyň, restaurace, obchod • Prostírání stolů – vánoční úprava • Pomoc při přípravě vánočních dobrot • Sezónní činnosti • Práce s literárními texty • Tematické vycházky: prodej kaprů, vánoční výzdoba obchodů, ulic, vánoční trh • Komunitní kruh na téma: Co všechno můžeme dělat o svátcích, kam se půjdeme s rodiči podívat

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vnímat a znát názvy věcí a jevů a rozumět obsahu názvů • Všímat si věcí, lidí a dějů kolem sebe • Rozlišovat a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti • Připravit, záměrně se soustředit, uskutečnit a dokončit činnost • Vytvářet představy a rozvíjet fantazii • Přístupovat tvořivě ke skutečnosti • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text a příběh • Učit děti prožívat zvláštní atmosféru svátků chovat se autenticky	• Správně určit a pojmenovat věci a jevy ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Třídít věci podle barvy, tvaru, velikosti, materiálu, množství • Mít představu o časovém sledu událostí v době adventu • Znat činnosti lidí v době předvánočních příprav • Tvořit originální výtvary • Být hrdý na výsledky své práce • Vyjadřovat své představy pohybem, slovně, výtvarnými a hudebními činnostmi • Umět vstoupit do hry a uplatnit svou fantazii • Přednášet, zpívat, vyprávět zážitky • Spontánně a s prožitkem zpívat, tančit, tvořit • Vnímat pocity, emoce, nálady své i lidí kolem • Projevovat se spontánně, nestydět se	• Námětové hry motivované citovými prožitky • Rozhovory s dětmi • Komunitní kruhy • Řazení obrázků podle děje • Pozorování lidí při práci a činnostech • Práce a činnosti s různými materiály • Dramatická cvičení na rozvoj představivosti, fantazie a tvořivosti, rozvoj komunikace • Hry s básněmi, říkadly, písněmi • Naslouchání příběhům, pohádkám, práce s literárními texty • Hudební činnosti: hudebně pohybová improvizace, taneční hry, hry na hudební nástroje, zpěv, poslechové činnosti

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Mít potřebu porozumět druhým • Chápat rozmanitost lidských kultur • Vytvářet bohatou slovní zásobu • Umět naslouchat • Umět srozumitelně vyjádřit myšlenku, formulovat otázku • Rozumět projevům neverbální komunikace a uplatňovat ji • Projevit porozumění a cit (empatii) pro potřeby a zájmy druhého • Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou, ocenit úsilí a práci druhých	• Všimnout si projevů, citů a chování a jednání druhých a reagovat na ně • Chovat se hezky k druhým • Zajímat se o lidi různých kultur • Používat aktivně bohatý slovník • Vyjadřovat se v souvislých větách • Aktivně naslouchat, co druhý říká • Slovně vyjádřit své potřeby a přání • Reagovat správně na podněty neverbální komunikace • Vyjadřovat se mimikou, gestem, pohybem • Neprosazovat se na úkor druhého • Vyvíjet snahu o dokončení společného úkolu • Společnými zážitky utužovat vědomí sounáležitosti	• Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Činnosti a hry výtvarné a hudební • Výstavky výtvarných projevů dětí • Vánoční pohádky a příběhy • Hraní s loutkami • „černé hodinky“ s dětmi: vyprávění při svíčkách, zpívání • společné oslavy Mikuláše, Vánoc

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, co ostatní členové rodiny dělají pro ostatní • Umět udělat radost jednotlivým členům rodiny • Uplatnit svou dovednost ve prospěch společenství celku (rodina, třída v MŠ) • Spoluvytvářet prostředí pohody a dobrých vztahů v MŠ • Vědět o tradicích, zvycích a slavnostech v období adventu a Vánoc • Všímat si změn v okolí v souvislosti s oslavami svátků	• Všímat si dění v rodině • Vyprávět vlastní zážitky • Vyrábět dárky, chystat překvapení pro členy rodiny a ostatní blízké osoby • Pomáhat při předvánočních přípravách • Rozvíjet humorné situace • Vylepšovat prostředí třídy • Pomáhat druhému v tom, co potřebuje • Do MŠ přicházet s pozitivním očekáváním • Rozvíjet lidové tradice	• Námetové hry na domov v různých situacích • Komunitní kruhy • Výroba dáreků • Společné činnosti rodičů a dětí v MŠ – tvořivé dílny • Výtvarné zpracování zážitků • Vánoční výstava výtvarných prací • Společné oslavy • Tématické vycházky a výlety • Seznamování s lidovými tradicemi a zvyky • Zvykoslovné činnosti

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Přizpůsobovat své chování a jednání tak, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví společnosti, v nichž dítě žije • Pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi, planetou • Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje, pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn • Zajímat se i odpovědi na otázky přesahující běžný lidský život: co bylo, co bude pak	• Poznávat život v přírodě v zimním období, umět pomoci (péče o zvířata v zimě) • Dodržovat pravidla společenského soužití a pravidla chování v přírodě (lámání větví, stromků, pustošení přírody za účelem vlastního prospěchu, třídění odpadů) • Hospodárné zacházení s materiály a potravinami • Pomáhat pečovat o vzhled třídy, MŠ a okolí • Vědět, jak se mění příroda v zimě, včetně počasí • Vědět, jak se měří čas a znát časové posloupnosti • Zajímat se i o jiná časově vzdálená období • Sledovat změny v kulturním prostředí v souvislosti s předvánočním a vánočním obdobím	• Zaměřené pozorování skutečných věcí, dějů a jevů v přirozených podmínkách • Experimenty se sněhem a ledem • Péče o školní zahradu – výzdoba vánočního stromu, krmení ptáků • Vycházky do přírody • Komunitní kruhy • Třídění odpadů • Péče o vzhled třídy, MŠ • Pozorování počasí • Práce s literárními texty • Diskuse • Tématické vycházky

Tématický celek: POHÁDKOVÁ ZIMA

Východiska:

- Povánoční čas – doznívání vánoční atmosféry a radosti z dárků
- Začátek nového roku
- Kouzlo lidových tradic: Tři králové, masopust
- Kouzlo pohádek a vyprávění
- Kouzlo zimního času – šero, tajemná atmosféra
- Padá sníh

Tématické části:	
Přichází nový rok	• Pravidelnost v běhu života • Prodlužování dne • Svátek Tří králů • Masopust
Svět pohádek	• Využití pohádek (příběhů, pohádkových postav k realizaci některých dílčích výchovně vzdělávacích cílů • Dobro a zlo • Pohádková kuchyně (problematika zdravé výživy) • Pohádková kapela (hudební nástroje) • Kouzlíme... (rozvíjení myšlení, řeči, fantazie, estetického citění, pohybu, paměti)

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Rozvíjet všechny smysly • Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky • Znat názvy potravin, jejich původ • Znat význam výživy pro zdraví a neodmítat zdravou stravu • Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví • Zvažovat situace z hlediska bezpečí	• Provádět diferenciaci zvuků a tónů • Určovat základní chutě, poznat podle chuti známé potraviny • Používat škálu svých smyslů • Koordinovat pohyby jemných svalů ruky se zrakovým vnímáním • Aktivně vyhledávat a vyžadovat příležitosti k pohybu • Zdolávat překážky lezením, skokem • Výtvarně tvořit • Znat názvy potravin a některých jídel • Znat postupy přípravy jednoduchých jídel • Znat původ některých potravin • Ochutnávat a konzumovat jídla zdravé výživy • Znat rizika nadměrného požívání sladkostí • Vědět, co ohrožuje zdraví a bezpečnost • Vědět o existenci látek poškozujících zdraví • Vědět, jaké nebezpečí může přinést navazování kontaktů s neznámými lidmi (Sněhurka)	• Smyslové hry • Dechová a relaxační cvičení • Dramatické hry a cvičení • Cvičení na nářadí a s náčiním • Pohyb s hudbou, zpěv, hudebně pohybová improvizace • Pobyty v přírodě, hry na sněhu a se sněhem, tématické vycházky • Námětové hry s pohádkovými motivy • Pozorování a napodobování dospělého • Psychomotorické hry • Výtvarné a pracovní činnosti s různými materiály • Pomoc mladším dětem • Diskuse o výživě (co doma vaříme...) • Hádanky o jídle a potravinách • Vyhledávání souvislostí mezi výživou a zdravím • Sestavení vlastní kuchařky, jídelníčku • Třídění a přiřazování potravin • Hledání odpovědí na otázky typu Co by se stalo, kdyby... • Práce s literárními texty a obrázky

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi • Rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti (v souvislosti s tematickým celkem) • Vytvářet představy a rozvíjet fantazii • Chápat rozdíl mezi skutečností a kouzelným fantazijním světem	• Všimnout si a správně pojmenovat věci a jevy v okolí • Správně třídit (přiřazovat) věci podle barvy, tvaru, velikosti, materiálu, množství • Ukázat, co je nahoře, dle, vlevo, vpravo, uprostřed, v rovině, v prostoru, blíž, dál... • Řešit bludiště • Umět porovnávat množství pomocí nestandardní míry • Řešit úlohy na určení časového sledu událostí • Samostatně volit činnost, soustředit se na ni • Vyjadřovat představy pohybem, slovem, výtvarnými a hudebními prostředky • Stavět z konstruktivních stavebnic a různých materiálů podle předlohy, podle fantazie • Tvořit originální výtvary • Vymýšlet pohádky, příběhy • Uplatňovat fantazii při hrách, při výtvarných a hudebních činnostech • Rozlišit fantazijní, smyšlený příběh od reality	• Hry zaměřené na rozvoj řeči • Hry s loutkami a zástupnými předměty • Hraní divadla • Hra na muzikanty • Vyprávění • Dramatické cvičení • Pohybové činnosti • Činnosti a hry výtvarné a hudební • Dramatizace pohádek, příběhů • Vytváření obrázkového písma • „Čtení“ obrázků v psaném textu • Výstavky výtvarných prací dětí • Vyprávění v komunitních kruzích

pohádek • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text a příběh • Vytvářet logické souvislosti a celky umět si vychutnat citový prožitek	• Vyprávět příběh podle obrázků, dokončit příběh s otevřeným koncem, improvizovat • Ilustrovat děj • Umět rozlišit a pojmenovat podle výrazu obličeje, držení těla, podle hlasu a způsobu řeči jednotlivé emoční stavy (smutek, strach, vztek, radost...) • Spontánně a s požitkem tančit, zpívat	
---	--	--

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě (dobro a zlo) • Chápat, co je pochybení a vědět, že se má odpouštět • Vědět, že když problém přesahuje síly dítěte, má požádat o pomoc • Postarat se o sebe a o druhé podle svých sil • Vytvářet bohatou slovní zásobu a usilovat o správnou výslovnost • Záměrně naslouchat • Uplatňovat neverbální komunikaci	• Všimát si projevů chování, jednání a citů druhých • Nebát se přiznat chybu, umět se omluvit, odpustit • Vědět, na koho se může obrátit o pomoc • Zastat se slabšího • Aktivně používat bohatý slovník, správně vyslovovat • Vyjadřovat se mimikou, gestem, pohybem • Reagovat správně na podněty neverbální komunikace	• Práce s literárními texty, vyprávění • Dramatizace příběhů a pohádek • Dramatická cvičení • Hry s loutkami a zástupnými předměty • Hry zaměřené na rozvoj řeči • Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Námětové hry • Hry s pohybem

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě • Seznamovat děti s lidovými tradicemi a slovesností	• Rozvíjet humorné situace • Chystat překvapení • Vylepšovat prostředí třídy • Pomáhat druhému v tom, co potřebuje • Přicházet do MŠ s pozitivním očekáváním • Vyhledávat společnost dětí s důvěrou se obracet na dospělé v MŠ • O MŠ vyprávět s pocitem sounáležitosti • Vytvořit si pozitivní vztah k lidovým tradicím a slovesnosti a přijímat je jako hodnotu	• Improvizované hraní divadla • Divadelní představení nastudované dětmi • Improvizované koncerty • Námětové hry • Zpěv, tanec hra na nástroje • Výtvarné činnosti • Společné hry se sněhem a na sněhu • Činnosti přibližující dětem lidové tradice (Tři králové, masopust)

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou • Pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi (např. v pohádce pomůže člověku zvíře nebo neživý předmět) • Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje • Vyvodit důsledky ze situací a dějů kolem • Pozorovat přítomné děje kolem sebe, jejich změny, zjišťovat příčiny změn • Zajímat se o i o odpovědi na otázky přesahující běžný lidský život • Seznamovat děti s kulturním odkazem minulých generací (hrady, zámky, umění – jak se dříve žilo)	• Rozlišovat, co patří do živé a neživé přírody • Dodržovat pravidla společenského soužití a pravidla chování v přírodě • Vědět, jak se mění počasí, příroda • Vědět, jak se mění čas (nový rok) • Chápat rozdíly v běhu času v pohádce a ve skutečnosti • Řadit obrázky podle posloupnosti děje • Umět dokončit začatý příběh • Odpovídat na otázky typu Co se stane, když... • Správně reagovat na změnu situace • Vytvářet si představy, rozvíjet fantazii • Mít povědomí o časech minulých, zajímat se o „historii“	• Vycházky do zimní přírody, pozorování zimního lesa, hry se sněhem • Kladení otázek a hledání odpovědí • Hledání nadpřirozených jevů a bytostí v pohádkách • Pozorování a určování počasí • Vytváření kalendáře • Práce s literárními texty, vyprávění • Komunitní kruhy • Prohlížení obrázkových knih, encyklopedií, publikací o umění • Námětové hry • Výtvarné tvoření • Poslech klasické hudby

Tématický celek: ČAS SNĚHU A LEDU

Východiska:

- Sníh, mráz, chladné počasí
- Zimní dovolená a prázdniny
- Příroda spí
- Zvířata potřebují naši pomoc

Tématické části	
Zima za oknem	• Sníh a led • Počasí a oblékání v zimě • Příroda – stromy, zvířata a péče o ně • Objevování kouzla zimní přírody
Zimní hry a sporty	• Charakteristika jednotlivých sportů • Péče o zdraví a bezpečnost při jejich provozování
Tradice	• Matějská pout'

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky • Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky • Uspokojovat osobní potřeby • Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví • Mít zkušenost s nemocí, úrazem a jejich ošetřením • Mít povědomí o proměně těla nemocí a úrazem • Odhadovat rizika ohrožující bezpečnost • Zvažovat situaci z hlediska bezpečí	• Provádět aktivně činnosti podporující zdraví: pohyb, hygieny, zdravá výživa • Vyhledávat příležitosti k pohybu • Napodobovat některé sporty a umět je pojmenovat • Vědět, kde a čím může dítě svým chováním ohrozit zdraví a bezpečnost svou i druhých • Vědět, jak ošetřit drobný úraz • Vědět, jak se správně chovat při infekčním onemocnění • Vyprávět o zkušenosti s nemocí a úrazem • Dodržovat dohodnutá pravidla při zimním sportování	• Pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace • Dechová a relaxační cvičení • Přirozená cvičení • Pohybové hry • Sezónní činnosti na sněhu a se sněhem • Každodenní pobyt v přírodě, tematické vycházky • Dramatické hry a cvičení • • Námětové hry na doktora, nemocnici... • Hledání odpovědí na otázky: Co by se stalo, kdyby... • Vyprávění vlastních zážitků

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi • Rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru • Zajímat se o lidské činnosti • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text, příběh • Přijímat svět pozitivně • Chovat se odpovědně	• Správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Umět se orientovat v okolí MŠ, co je blízko, daleko, směr... • Umět charakterizovat některé zimní sporty a některé profese lidí (učitelka, lékař, zdravotní sestra, horská služba, vlekář, lesník...) • Vyjadřovat, co dítě cítí, vědět, že něco je mu příjemné a něco ne • Projevovat se optimisticky • Přijímat důsledky svého chování	• Jazykové hry na rozšiřování slovní zásoby, vytváření významových kategorií • Experimenty a fyzikální pokusy: sníh a led • Tématické vycházky • Vyhledávání informací v knihách a encyklopediích • Námětové hry na různé profese • Dramatické hry a cvičení • Pozorování lidí při práci • Komunitní kruhy • Práce s literárními texty, vyprávění • Činnosti výtvarné, pracovní, hudební a hudebně pohybové

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Vytvářet bohatou slovní zásobu a usilovat o správnou výslovnost - Záměrně naslouchat - Znát dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině - Vědět, že je více možností řešení konfliktů - Projevit porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého - Postarat se o sebe a o druhé podle svých sil - Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou	- Aktivně používat bohatý slovník, souvisle se vyjadřovat - Správně vyslovovat - Naslouchat, co druhý říká - Neporušovat pravidla soužití a upozorňovat na jejich porušení - Pojmenovat pravidlo, které bylo porušeno - Domlouvat se, vyjednávat - Starat se o mladší děti a kamarády, pomáhat jim, když potřebují	- Hry zaměřené na rozvoj řeči: jazykové, gymnastika mluvidel, dechová, sluchová a artikulační cvičení, skládání rýmů - Vymýšlení příběhů a pohádek - Vyprávění zážitků - Komunitní kruhy - Dramatická cvičení - Námětové hry

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Respektovat pravidla - Vytvářet si pozitivní vztah k MŠ - Znát okolí MŠ	- Dodržovat společně vytvořená pravidla - Neomezovat svým chováním druhé, neubližovat, neničit - Přicházet do MŠ s pozitivním	- Námětové hry - Kooperativní hry - Pohybové hry

Seznamovat se s tradicemi	očekáváním - Vyhledávat společnost dětí - S důvěrou se obracet na učitelku a ostatní dospělé - Pomáhat určovat cíle vycházek - Orientovat se v okolí - Znát tradice	- Společné výlety a vycházky - Vyprávění - Práce s literárními texty - Hudební a hudebně pohybové činnosti - Návštěva pouti - Výtvarné činnosti – zpracování zážitků
---	--	---

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Vědět, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou, vědět o základních podmínkách pro existenci života - Pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou - Vědět, že vše se časem mění - Vyvodit některé důsledky ze situací a dějů kolem sebe - Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn - Vědět o různorodosti zimního počasí - Vědět, že lidské aktivity přinášejí své důsledky a mají přímý vztah ke zdraví jako celku - Poznávat další sociálně kulturní prostředí (poutě) a jejich specifika	- Rozlišit, co patří do živé a co do neživé přírody - Dodržovat pravidla chování v přírodě - Úmyslně nepoškozovat prostředí kolem sebe - Znát změny v přírodě probíhající v zimním období - Znát zákonitosti zimní přírody: stromy, život zvířat, péče o zvířata v zimě - Umět charakterizovat zimní počasí ve všech jeho formách - Poznat nové zajímavé prostředí a způsob života v nestandardní komunitě lidí	- Experimenty a pozorování - Manipulace s předměty - Zaměřené pozorování skutečných věcí, jevů a dějů v přirozených podmínkách - Poznávací činnosti v různých životních prostředích - Tématické vycházky - Pozorování a třídění (obrázky ročních období) - Kladení otázek a hledání odpovědí - Práce s literárními texty - Pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života (smogová situace, čistota sněhu...) - Využívání encyklopedií - Práce s obrazovým materiálem - Činnosti a hry pohybové, výtvarné hudební

Tématický celek: JARO ŤUKÁ

Východiska:

- Příroda se probouzí, dochází ke změnám
- Postupné oteplování, aprílové počasí
- Změny v životě zvířat
- Změny v životě lidí a jejich činnostech
- Tradice: vynášení Moreny, pašijový týden, velikonoce, apríl, svatý Jiří,
- Pálení čarodějnice

Tématické části:	
Příroda se probouzí	• Změny v jarní přírodě – rostliny, volně žijící zvířata, voda v přírodě • Změny počasí • Oblékání lidí • Činnosti lidí na jaře • Péče o zdraví
Velikonoce	• Vynášení Moreny • Pašijový týden • Oslavy velikonoce – církevní a jako oslava jara
Domácí zvířata a jejich mláďata	• Rozlišování domácích zvířat • Vzhled • Užitek • Názvy mláďat • Péče o mláďata
Dubnové tradice	• Vyvádění aprílem • Svatý Jiří • Pálení čarodějnic

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Znát názvy částí těla, smyslových orgánů • Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví • Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky • Neodmítat zdravou výživu • Znát názvy některých potravin • Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví	• Pojmenovat správně části těla • Provádět činnosti podporující zdraví • Chodit a běhat koordinovaně • Zdolávat překážky • Stříhat, lepit, skládat, modelovat • Znát některá tradiční jarní a velikonoční jídla a způsob jejich přípravy • Znát, které potraviny prospívají zdraví	• Pozorování zvířat při tematických vycházkách • Práce s obrázky, fotografiemi zvířat • Vyhledávání v encyklopediích • Motivovaná cvičení • Dramatická cvičení: vnímání svého těla, soustředění na tělo a pohyb • Cvičení na náradí a s náčiním • Pohyb s hudbo, rytimizace, zpěv • Pohybové hry • Spontánní pohybové aktivity, přirozená cvičení • Zdolávání přírodních překážek • Velikonoční výtvarné tvoření • Diskuse o výživě a tradičních velikonočních jídlech • Barvení velikonočních kraslic

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vnímat, znát názvy věcí a jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovávat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi: barva, tvar, povrch, velikost, množství... • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti • Přístupovat tvořivě ke skutečnosti • Vytvářet představy, rozvíjet fantazii • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text a příběh • Všimnout si věcí, lidí a dějů kolem sebe, sdělovat postřehy • Učit děti citlivě prožívat příchod jara, lidové tradice, oslavu velikonočních svátků • Přijímat svět pozitivně • Vážít si sebe pro to, co umím • Chovat se autenticky	• Určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Správně třídit věci podle barvy, materiálu, tvaru, velikosti nebo podle předem určené vlastnosti • Charakterizovat jednotlivá roční období • Znat činnosti lidí na jaře • Vyjadřovat své představy slovně, pohybem, výtvarnými a hudebními činnostmi • Vymýšlet příběhy, pohádky • Uplatňovat fantazii při hrách, výtvarných a hudebních činnostech • Spontánně a s prožitkem zpívat, tančit, tvořit, radovat se ze života • Nezastírat své pocity • Vědět, jaké činnosti se mu daří, a být hrdý na výsledky své práce • Projevovat se autenticky při tvořivých činnostech	• Experimenty s přírodninami, rostlinami, vodou • Experimentování v pracovních a výtvarných činnostech • Jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií • Řazení obrázků podle děje • Tématické vycházky • Pozorování lidí při práci • Vyhledávání informací v knihách a encyklopediích • Práce s obrazovým materiálem • Naslouchání pohádkám, příběhům • Pohybové folklorní hry • Zvykoslovné činnosti • Dramatická cvičení na rozvoj představivosti, fantazie • Hry s básněmi, říkadly, písněmi • Hudební činnosti: hudebně pohybová improvizace, taneční hry, hry na hudební nástroje, poslechové činnosti • Vyjadřování pocitů estetickými činnostmi

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Vytvářet bohatou slovní zásobu a usilovat o správnou výslovnost - Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou	- Aktivně používat bohatý slovník, používat nové výrazy - Souvisle se vyjadřovat v rozvitých větách - Správně vyslovovat - Aktivně naslouchat, co druhý říká - Vyvíjet snahu o dokončení společného úkolu	- Činnosti a hry výtvarné a hudební - Vyprávění - Hraní s loutkami a zástupnými předměty - Hry zaměřené na rozvoj řeči vytváření obrázkového písma - Společné tvoření rodičů a dětí: jarní, velikonoční dílny

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Znát činnosti lidí a členů rodiny v jarním období a o velikonicích - Umět udělat radost jednotlivým členům rodiny - Spoluvytvářet prostředí pohody v MŠ - Vytvářet pozitivní vztah k MŠ - Všímat si změn v nejbližším okolí v souvislosti s přípravou na velikonoční svátky - Seznamovat děti s lidovými tradicemi na jaře	- Vyprávět vlastní zážitky (oslavy svátků v rodině) - Zapojit se do příprav na velikonoční svátky - Vyrábět velikonoční překvapení - Rozvíjet humorné situace - Vylepšovat prostředí třídy - Pomáhat druhým - Vyhledávat společnost dětí - Přicházet do MŠ s pozitivním očekáváním - Znát lidové tradice spojené s jarem	- Námětové hry - Práce s literárními texty - Prohlížení encyklopedií a obrázků - Společné činnosti dětí a rodičů – dílny - Velikonoční tvoření - Výzdoba třídy - Společné slavení svátků - Výlety a tématické vycházky - Zpěv, taneční a folklorní hry - Zvykoslovné činnosti - Výtvarné zpracování zážitků

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Poznávat jarní přírodu - Pochopit vzájemné vazby v konkrétním ekosystému - Upozorňovat na situace, kdy dochází k poškození blízkého životního prostředí - Pociťovat sounáležitost s přírodou a lidmi - Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje - Posuzovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn - Vědět o různorodosti jarního počasí - Vnímat rozmanitost přírody jako hodnoty - Vědět o možnostech ovlivňování přírody a zdraví aktivitami člověka - Mít zájem podílet se na pozitivních změnách, které směřují k podpoře zdraví a přírody	- Vědět, k jakým změnám dochází v přírodě na jaře - Znát některé rostliny - Znát domácí zvířata a jejich mláďata - Znát život zvířat ve volné přírodě - Znát význam vody ve volné přírodě - Znát význam vody pro člověka - Vědět, jak se mění počasí a příroda během roku, resp. na jaře - Znát rozmanitost jarního prostředí - Umět se radovat z krás jarní přírody - Vědět, jak probíhá život z hlediska růstu, vývoje a stárnutí - Chovat se slušně k živé přírodě - Třídít, řadit, uspořádávat do celku předměty, obrázky... podle jejich významu, podobnosti, odlišnosti - V encyklopediích umět vyhledat a komentovat obrázky různých druhů zvířat, rostlin - Uvádět odpovídající příklady důsledků různých druhů aktivit lidí a dětí ve vztahu k přírodě a ke zdraví - Všímat si nepořádku kolem sebe	- Zaměřené pozorování skutečných věcí, jevů a dějů v přirozených podmínkách - Vycházky do přírody - Poznávací činnosti v různých životních prostředích – ekosystémech - Pozorování stavu životního prostředí (čistota vody, množství odpadků...) - Ekohry - Manipulace, pozorování, experimenty - Pěstítkové činnosti - Využívání encyklopedií a obrázků - Kladení otázek a hledání odpovědí - Práce s literárními texty - Činnosti a hry pohybové, hudební a výtvarné - Dramatické hry - Péče o životní prostředí třídy, MŠ, zahrady, blízkého okolí (otvírání studánek)

Tématický celek: KDO JSEM JÁ?

Východiska:

- Nejsme všichni stejní
- Naše tělo pracuje samostatně: hýbeme se, myslíme, cítíme, slyšíme, mluvíme, vidíme, hmatáme...

Tématické části:	
Moje tělo	• To, co vidíme • Jsme i nejsme všichni stejní • Jak fungujeme: pohybový aparát, některé důležité vnitřní orgány a jejich funkce, smysly
Chci být zdravý	• Činnosti podporující zdraví • Zdravé životní návyky a zdravá výživa, životospráva, odpočinek • Hygiena: stolování, návyky sebeobsluhy • Ochrana zdraví: proti nemocem, proti úrazům, proti nezdravým životním návykům, proti látkám poškozujícím zdraví, ochrana proti zneužívání
S úsměvem jde všechno líp	• Vztahy mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými • Tolerance k pocitům, náladám druhých • Když jsem spokojený/á, jsem zdravý/á
Život je změna	• Jak jsem přišel/přišla na svět • Moje máma (Svátek matek) • Vývoj a zrání tělesné a psychické • Vývoj vztahů • Odlišnosti: postižení lidé, jiné rasy, národnosti, etnika

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Znat názvy částí těla, smyslových orgánů, některých vnitřních orgánů a jejich funkce • Rozvíjet všechny smysly • Vědět, že se tělo v průběhu času mění • Ztotožnit se s podobou vlastního těla, s vlastním pohlavím • Zajímat se o udržování vlastního těla ve zdraví: dostatek pohybu, správné držení těla, zdravé životní návyky • Vědět o významu dodržování osobní hygieny pro zdraví • Mít potřebu čistého zevnějšku a úpravy	• Pojmenovat správně části těla • Znat smyslové orgány, vědět, jak je chránit před poškozením • Označovat některé životně důležité vnitřní orgány a jejich funkce • Provádět diferenciaci zvuků a tónů • Koordinovat pohyby jemných svalů ruky se zrakovým vnímáním • Určovat vůně, chutě • Určovat hmatem vlastnosti povrchu, tvary i konkrétní předměty • Rozlišovat barvy • Rozlišovat jednotlivé fáze lidského života • Nezesměšňovat tělo své ani druhých • Provádět aktivně činnosti podporující zdraví (pohyb, hygiena, zdravá výživa, správné držení těla...) • Provádět relaxační cviky • Vědět, proč je třeba dodržovat hygienické návyky • Správně stolovat • Pečovat o svůj zevnějšek • Udržovat v pořádku své věci • Uspokojovat individuálně vlastní	• Dramatická cvičení: vnímání svého těla, uvolnění, soustředění na tělo a pohyb, orientace v prostoru • Dechová cvičení • Mapování těla (obkreslování těla, ruky..) • Měření těla: výška, velikost končetin.. • Prohlížení v zrcadle • Experimenty: prohlížení lupou • Sebeopozorování těla při různých činnostech • Pozorování a napodobování dospělého • Smyslové hry • Psychomotorické hry • Pohybové hry a cvičení s náčiním a na nářadí • Každodenní pobyt v přírodě • Školka s míčem, skákání panáka, kuličky, guma... • Práce s literárními texty, obrázky, fotografiemi lidského těla, lidí různého věku • Vyhledávání v encyklopediích • Výtvarné a pracovní činnosti zaměřené

• Znat názvy potravin a důsledky jejich požívání pro zdraví • Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdrav • Vědět o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů • Mít povědomí o proměně těla nemocí, úrazem • Odhadovat rizika ohrožující bezpečnost dítěte	potřeby: podle potřeby dostatečně pít, oblékat se podle pocitu tepla... • Znat názvy potravin a některých jídel a způsob jejich přípravy • Znat původ některých potravin • Vědět, které potraviny zdraví prospívají a které ne • Vědět, jak si chráníme zdraví • Vědět o existenci látek poškozujících zdraví • Vědět, proč se nemá dlouho dívat na televizi a umět uvést jiné druhy zábavy • Vědět, jak se ošetřuje drobný úraz a jak se správně chovat při infekčním onemocnění (kašel, rýma) • Pokoušet se popsat druh bolesti a lokalizovat její místo • Umět si říci o pomoc • Vědět, jaké nebezpečí může přinést navazování kontaktů s neznámými lidmi • Dodržovat správné postupy při manipulaci s předměty, kterými se dítě může poranit	na ztvárnění lidské postavy: kresba, malba, modelování, konstruování • Autoportrét • Pracovní činnosti: péče o panenky • Diskuse o výživě: co doma vaříme • Hádanky o jídle, potravinách • Vyhledávání souvislostí mezi výživou a zdravím • Sestavování jídelníčku z hlediska zdravé výživy třídění a přiřazování potravin • Námětové hry na doktora • Vyprávění zážitků ve spojitosti s nemocí, úrazem, pobytem v nemocnici...
---	---	---

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
- Vnímat a znát názvy věcí a jevů a rozumět obsahu názvů - Skládat části do celků a rozkládat celek na části - Orientovat se v čase - Zajímat se o lidské činnosti a povolání - Opakovat z paměti jednoduché série psychomotorických úkonů - Poznat shodu, podobnost a rozdíl - Poznat výjimky z řádu, ze série - Všímat si věcí, lidí a dějů kolem sebe - Mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy - Uvědomovat si různorodost projevů citového života - Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad - Mít představu o tom, jak dítě vypadá a jakého je pohlaví - Hodnotit své chování	- Správně určovat pojmenovat jevy v okolí - Skládat puzzle, obrázky - Skládat jednoduché objekty z papíru - Řešit správně úlohy na určení časového sledu událostí - Znát některá povolání související s péčí o zdraví - Opakovat z paměti jednoduché série pohybů bez slovního doprovodu - V přirozených situacích umět najít a označit shodu, podobnost, rozdíl - Vyhledat rozdíly ve zdánlivě podobných obrázcích a v řadě podobných předmětů - Pracovat podle předlohy a vzoru - Rozlišit a pojmenovat podle výrazu obličeje, podle hlasu a způsobu řeči jednotlivé emoční stavy (radost, smutek, vztek, strach...) - Všímat si svých pocitů, emocí, nálad, a to i negativních a neostýchat se o nich hovořit - Vyjádřit city a prožitky společensky vhodným způsobem - Zařadit se do skupiny dětí stejného pohlaví - Dokázat popsat svoje vlastnosti	- Hry s říkadly, básněmi, písněmi - Hry s hledáním shody a rozdílu - Hry se skládačkami a doplňovačkami: popletené obrázky, puzzle, dělené obrázky... - Řazení obrázků podle děje - Hudební činnosti, hudebně pohybová improvizace, taneční hry, rytmizace – hra na tělo - Jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií - Pozorování lidí při činnostech – čtení a psaní - Prohlížení abstraktních výtvarných děl - Skládání z papíru, origami - Vyhledávání informací v knihách a encyklopediích podle obrázků, symbolů, značek - Dramatická cvičení: rozvoj neverbální komunikace, vnímání, skupinové cítění, rozvoj smyslů, podpora sebevědomí, sebepozorování, sebeuvědomění - Komunitní kruhy, rozhovory s dětmi - Námětové hry motivované citovým zážitkem

		• Naslouchání veselým příběhům, pohádkám, písním • Naslouchání smutným, teskným písním • Poslech hudby • Relaxační chvíle • Vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou, malbou... • Autoportrét • Hry se svým stínem, obkreslování postavy, otisky částí těla, prohlížení se v zrcadle, spolupráce s dospělým
--	--	--

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě • Vnímat lidi s jejich odlišnostmi tělesnými, rasovými, kulturními, povahovými jako přirozený stav • Vytvářet bohatou slovní zásobu a usilovat o správnou výslovnost • Rozumět projevům neverbální komunikace a uplatňovat ji	• Neodmítat kontakt s dětmi a lidmi z důvodu jejich odlišnosti • Reagovat na projevy druhých • Zajímat se o lidi z různých zemí a kultur • Používat bohatý slovník, souvisle se vyjadřovat v rozvitých větách, správně vyslovovat • Chápat význam piktogramů • Reagovat správně na podněty neverbální komunikace • Vyjadřovat se mimikou, gestem, pohybem	• Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Porovnávání názvů věcí v různých řečech • Práce s obrazovým materiálem: lidé různých ras a kultur • Využívání encyklopedií • Práce s literárními texty: pohádky jiných národů, příběhy dětí jiných ras a kultur • Vedení dialogu prostřednictvím loutek • Dramatická cvičení na rozvoj verbální a neverbální komunikace • Vytváření obrázkového písma,

• Vědět, že kontakty s některými dospělými mohou být nebezpečné • Umět projevit porozumění a cit (empatii) pro potřeby a zájmy druhého • Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou	• Předcházet rizikovým situacím v souvislosti s případným setkáním s nebezpečnými lidmi: správně reagovat, říci ne, utéci, svěřit se • Starat se o mladší a handicapované děti, umět pomáhat • Přijmout úkol, snažit se o jeho dokončení	piktogramů, pravidel soužití ve skupině • Hry zaměřené na rozvoj řeči: jazykové hry, gymnastika mluvidel, dechová a sluchová cvičení, artikulační cvičení • Společné činnosti výtvarné, pracovní, hudební a hudebně pohybové
---	--	--

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, jak dítě přichází na svět • Vědět, co jednotliví členové rodiny dělají pro ostatní • Vědět o oslavách Dne matek • Uplatnit svou dovednost ve prospěch společenství rodiny • Spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě • Vědět, kde je v obci lékař, zubař, lékárna	• Vyprávět zážitky z domova • Vyprávět o tom, co ví dítě o tom, jak se narodilo, co jeho mladší sourozenec • Vědět, co potřebují miminka • Vědět, co kdo z rodiny doma dělá a co umí dítě pro ostatní udělat samo • Vykonávat drobné domácí práce • Pomáhat druhým • Chystat překvapení pro maminku • Znat práci lidí, kteří zajišťují důležité služby v obci (lékař, zubař...)	• Námětové hry: na domov, na lékaře • Prohlížení rodinných fotografií • Práce s literárními texty • Využívání encyklopedií • Kladení otázek a hledání odpovědí • Vyprávění vlastních zážitků • Pravidelné vykonávání určitých povinností • Oslava dne matek, chystání dárečků • Společné akce MŠ • Tématické vycházky • Práce s plánem obce

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět o základních podmínkách pro existenci života • Pochopit význam a vliv životního prostředí pro život člověka • Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje • Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn • Zajímat se o odpovědi na otázky přesahující běžný lidský život: co bylo, co bude pak... • Vědět, že každá lidská aktivita přináší důsledky a má vztah ke zdraví lidí a přírody • Mít zájem podílet se na pozitivních změnách, které směřují k podpoře vlastního zdraví, zdraví ostatních lidí a přírody	• Vědět, co člověk potřebuje ke zdravému životu: prostředí, mezilidské vztahy... • Vědět, jak probíhá život člověka z hlediska růstu, vývoje a stárnutí • Řadit obrázky podle posloupnosti děje • Dokončit začatý příběh • Vyhledat logickou souvislost v jednoduchém ději pomocí otázek • Chtít znát v konkrétních situacích odpověď na otázky vzniku, zániku života • Posuzovat známé lidské aktivity z hlediska jejich důsledku pro další lidi a přírodu a ve vztahu ke zdraví • Nepoškožovat životní prostředí, neničit	• Experimenty zaměřené na jevy probíhající v čase: opakované měření dětí, pozorování změn, stínu... • Kladení otázek a hledání odpovědí • Porovnávání fotografií dětí ze začátku a z konce školní docházky • Pozorování, porovnávání a třídění obrázků a fotografií lidí • Pozorování lidí v různých stadiích života • Využívání encyklopedií, uměleckých děl • Diskuse ve skupině – společné zvažování problému • Péče o prostředí třídy a školní zahradu • Samostatné řešení modelových situací • Vycházky, výlety

Tématický celek: OBJEVUJEME SVĚT

Východiska:

- Dítě poznalo nejbližší okolí
- Chápe, že jeho bydliště je součástí města a země
- Chápe, že je součástí světa jako celku

Tématické části:	
Žijeme na Zemi	• Města, vesnice • Různé ekosystémy: blízké (les, pole, louka, potok, rybník, řeka...) a vzdálené (hory, moře, poušť...) • Příroda živá a neživá v různých ekosystémech • Exotická zvířata • Vesmír • Lidstvo
Aby nám bylo dobře na světě	• Ochrana životního prostředí, zdravý životní styl, vztahy mezi lidmi, tolerance • Umělecké činnosti lidí – estetika • Svět se mění a vyvíjí – sám i zásahy lidí
Jedeme na prázdniny	• Způsoby cestování, doprava • Kam máme namířeno o prázdninách

Obsah výchovně vzdělávací práce:

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví • Znat základy zdravé výživy	• Provádět aktivně činnosti podporující zdraví	• Spontánní pohybové aktivity • Sportovní činnosti • Pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace • Každodenní pobyt a pohyb v přírodě, výlety, turistika

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností
• Záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi (barva, tvar, velikost, materiál, množství...) • Skládat části do celků a rozkládat celek na části • Rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru • Orientovat se v čase • Zajímat se o lidské činnosti • Uvědomovat si různost citového života lidí • Své chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si různé	• Správně určovat a pojmenovat věci a jevy ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Správně třídit, přiřazovat věci podle předem určených vlastností • Řadit předměty podle velikosti • Skládat puzzle, kubusy, mozaiky • Řešit bludiště • Řešit úlohy na určení časového sledu událostí • Vyjmenovat dny v týdnu • Pojmenovávat lidské činnosti a profese • Přizpůsobit své chování prostředí	• Jazykové hry, dramatická cvičení • Hry na rozšiřování slovní zásoby, vytváření významových kategorií • Komunitní kruhy, vyprávění • Básničky, říkadla, písničky, poslech hudby • Práce s literárními texty • Hry: mozaiky, kubusy, doplňovačky, popletené obrázky, puzzle... • Konstruování ze stavebnic a různých materiálů • Hledání shody a rozdílu, co se změnilo • Pozorování lidí při práci

sociální role • Hodnotit své chování • Rozvíjet představy, fantazii • Rozvíjet cit pro estetické vnímání světa	• Poznat, kdy se chová správně a kdy špatně • Naučit se najít krásu v běžných věcech a jevech okolo nás: architektura, příroda, úprava okolí, úprava lidí, umělecká činnost lidí – výtvarná, hudební...	• Záměrné pozorování běžných i uměleckých výtvorů lidí, jejich hodnocení • Prohlížení obrázků, ilustrací, seznamování s e s abstraktními díly • Návštěvy výstav • Vlastní výtvarná činnost • Zpracování různých materiálů • Námětové hry • Prohlížení pohlednic, fotografií
---	--	---

3) Oblast interpersonální:

Cíle.	Kompetence:	Nabídka činností:
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě • Vnímat lidi s jejich odlišnostmi • Mít rozvinutou potřebu svobody • Uznávat práva druhých • Vytvářet bohatou slovní zásobu, usilovat o správnou výslovnost • Umět vyjádřit myšlenku, formulovat otázku a odpověď • Znat pravidla společenského soužití a zdvořilého chování	• Nebránit se kontaktům s lidmi, přijímat je pozitivně • Neposmívat se druhým • Umět se prosadit, obhájit svoje právo • Umět ustoupit a slevit ze svých požadavků • Používat bohatý slovník, souvisle se vyjadřovat • Správně vyslovovat • Umět říci svůj názor • Klást srozumitelné otázky • Slovně vyjádřit své potřeby a přání • Dodržovat pravidla společenského soužití a zdvořilého chování ve všech situacích	• Komunitní kruhy • Kooperativní hry • Práce s literárními texty: pohádky jiných národů, příběhy o dětech • Práce s obrazovým materiálem: krajina, architektura, příroda, zvířata... • Vyprávění vlastních zážitků • Hry zaměřené na rozvoj řeči • Hry s loutkami • Vymýšlení příběhů a pohádek

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Respektovat pravidla a spoluvytvářet prostředí pohody v MŠ • Vědět, ve kterém městě a zemi žijeme • Poznat místo svého bydliště a orientovat se v něm	• Znat jméno obce, Prahy jako hlavního města • Poznat symboly obce, ČR (vlajka, znak) • Pojmenovávat instituce v obci a jejich účel, poznat piktogramy, které je označují • Poznat obec na fotografii • Vědět, jaké pamětihodnosti v obci jsou • Mít povědomí i o ostatních místech spjatých se životem (kde bydlí babička a děda, kde jsme byli na dovolené, na výletě...)	• Práce s literárními texty, obrázky, fotografiemi, pohlednicemi • Vyprávění • Pozorování činnosti lidí • Námětové hry • Návštěva institucí v obci • Návštěva muzea • Práce s plánem obce • Tematické vycházky a výlety do širšího okolí • Výtvarné zpracování zážitků z tematických vycházek a výletů

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:	Nabídka činností:
• Vědět, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou, vědět o základních podmínkách pro existenci života • Pochopit vzájemné vazby v konkrétním životním celku (ekosystému)	• Vědět, co patří do živé a neživé přírody • K rostlinám a živočichům se chovat s vědomím, že nesprávným zacházením mohou přijít o život • Říci, kdo a proč žije nebo roste v určitém přírodním prostředí – blízkém i vzdáleném • Znat význam lesa, vody, zemědělské krajiny... pro okolní části přírody nebo	• Manipulace, pozorování, experimenty se životními podmínkami, materiály a surovinami • Zaměřené pozorování skutečných věcí a jevů v přirozených podmínkách • Poznávací činnosti v různých ekosystémech • Pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na člověka • Kladení otázek a hledání odpovědí

• Pochopit rozdíly mezi městem a vesnicí • Poznávat obec a Prahu • Mít povědomí o existenci planety Země jako součásti vesmíru • Vědět, jak chrání životní prostředí • Vědět, že vše se časem vyvíjí a proměňuje • Vyvodit důsledky ze situací, dějů okolo, přizpůsobit tomu své chování • Vědět o různorodosti zemského povrchu, klimatu, přírody, etnik, kultur • Vědět o důsledcích lidských aktivit a jejich vlivu na zdraví lidí a přírody	pro blízké lidské sídlo • Umět charakterizovat život na vesnici a ve městě • Znát některé pražské pamětihodnosti • Mít zkušenosti s denním i nočním pozorováním oblohy • Mít představu o Zemi jako planetě • Vědět, jak se mění počasí a příroda během roku • Vědět, jak se měří čas: hodiny, dny, týdny, měsíce, roky • Třídít, řadit uspořádávat do celků předměty, obrázky podle jejich podobností a odlišností • V encyklopediích vyhledat a komentovat obrázky různých druhů podnebí, zemského povrchu, lidských ras, architektury, zvířat • Poznat některá exotická zvířata, rostliny	• Pozorování a třídění • Využívání encyklopedií • Využívání literatury, hudby, obrazů, fotografií různých etnik, národností, kultur • Vyprávění o exotických zvířatech • Výlet do ZOO • Hra s globusem • Pozorování oblohy • Prohlížení obrázků planety Země z pohledu z kosmu • Experimenty zaměřené na jevy probíhající v čase • Vyprávění zážitků z cest dětí • Prohlížení fotografií z prázdninových cest dětí • Ekohry
--	--	--

Průběžné cíle výchovně vzdělávací práce a kompetence dětí

1) Oblast biologická:

Cíle:	Kompetence:
1. podoblast: Lidské tělo a aktivní pohyb	
• Rozvíjet všechny smysly • Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví • Vědět o důsledku nedostatku pohybu pro zdraví • Vědět o správném držení těla • Napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky • Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky • Pečlivě provádět jednoduché pohyby a cviky • Vědomě uvolnit svalové napětí, ovládat vdech a výdech • Uspokojovat osobní potřebu pohybu • Zaujímat pozitivní postoj k pohybu, cvičení sportování	• Provádět diferenciaci zvuků a tónů • Koordinovat pohyby jemných svalů ruky se zrakovým vnímáním • Provádět jemnější zrakovou diferenciaci tvarů až po grafické znaky • Určovat základní chutě, vůně • Určit hmatem vlastnosti povrchu, tvary i konkrétní předměty • Při poznávání světa využívat širokou škálu smyslů • Provádět aktivně činnosti podporující zdraví: pohyb, hygiena, zdravá výživa • Vědět, že aktivní pohyb pomáhá zdraví • Vědět, proč je důležité správné držení těla • Zaujímat správný postoj, sed • Aktivně vyhledávat a vyžadovat příležitost k pohybu • Chodit a běhat koordinovaně • Zdolávat překážky lezením, skokem... • Provést jednoduché akrobatické cviky • Hodit a chytit míč více způsoby • Správně provádět jednotlivé zdravotní a relaxační cviky • Hrát hry rozvíjející jemnou motoriku • Samostatně se oblékat, svlékat, vázat klíčku, zapínat knoflíky • Udržovat v pořádku svoje věci • Stríhat, vytrhávat, lepit, držet tužku standardním způsobem

2. podoblast: Sebeobsluha	
• Znat způsoby a prakticky zvládat úkony osobní hygieny a sebeobsluhy • Vědět o významu dodržování osobní hygieny pro zdraví • Samostatně se chovat při stolování • Kulturně stolovat • Mít potřebu čistého zevnějšku a úpravy • Přijmout společenské normy osobní hygieny • Samostatně uspokojovat tělesné potřeby podle individuálně pocítované potřeby (míry) společensky přijatelnou formou	• Umět popsat jednotlivé úkony osobní hygieny a způsob jejich provádění • Vědět, proč se myjeme, čistíme si zuby, nos, proč je třeba dodržovat čistotu na toaletě • Umět si samostatně podle potřeby čistit nos • Samostatně se převlékat • Umět se najíst s použitím příboru • Požádat o přiměřenou porci jídla • Prostírat, udržovat čistotu v okolí talíře • Nést talíř s jídlem, nápoj • Nalít si nápoj • Chovat se u stolu přirozeně a správně, nejen v přítomnosti dospělého • Používat papírový ubrousek • Uklízet po sobě nádobí • Čistě se mýt • Správným způsobem používat toaletu • V průběhu dne sledovat svůj zevnějšek, podle potřeby se upravovat • Mít návyk udržovat v pořádku věci, které používáme • Mít návyk mýt si ruce před jídlem a po použití toalety • Přirozeně dodržovat osobní hygienu i v nepřítomnosti dospělého • Pít dostatečně podle osobní potřeby • Pít dostatečně podle osobní potřeby • Umět odpočívat a relaxovat • Svlékat a oblékat se podle pocitů tepla • Vhodnou formou požádat o nápoj, jídlo, možnost odpočinku, pohybu

3. podoblast: Zdravá výživa	
• Znát názvy potravin, jejich původ, způsob jejich uchování • Znát důsledky požívání některých potravin pro zdraví, neodmítat zdravou výživu • Přijímat přiměřené množství potravy	• Znát názvy potravin a některých jídel • Vědět, jak chránit potraviny před zkažením • Znát původ některých potravin • Vědět, které potraviny zdraví prospívají a které ne • Mít návyk jíst přiměřené porce, nepřejídat se • Ochutnávat a konzumovat jídla zdravé výživy • Nevynucovat si sladkosti
4. podoblast: Bezpečnost a ochrana zdraví	
• Chápat souvislost mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví • Znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví • Vědět o riziku nadměrného působení audiovizuálních přístrojů • Mít povědomí o proměně těla nemocí a úrazem, jeho ošetření • Rozlišovat bolest a lokalizovat ji • Znát pravidla bezpečného chování chodce v dopravním provozu • Odhadovat, kdy dítě potřebuje pomoc dospělého • Odhadovat rizika ohrožující bezpečnost dítěte a zvažovat situaci z hlediska bezpečí	• Vědět, kde a čím může dítě svým chováním ohrozit zdraví nebo bezpečnost svou i druhých (skákání ze schodů, přebíhání přes silnici, hry na chodníku, zacházení s nástroji a náradím...) • Vědět o existenci látek poškozujících zdraví: kouření, alkohol, drogy • Netrhat a nejíst neznámé plody • Vědět, proč se dítě nemá dlouho dívat na televizi, uvádět alternativní způsoby zábavy • Vědět, jak se ošetřuje drobný úraz • Správně se chovat při infekčním onemocnění (používání kapesníku při kýchání, kašli...) • Umět lokalizovat bolest, místo bolesti • Pokoušet se popsat druh bolesti • Pojmenovat dopravní bezpečnostní rizika v okolí MŠ • Umět přecházet přes silnici • Umět si říci o pomoc • Zdolávat překážky podle svých schopností a sil (každý leze jen tam, kde to umí) • Vědět, jaké nebezpečí může přinést navazování kontaktů s neznámými lidmi • Dodržovat dohodnutá pravidla chování • Dodržovat správné postupy při manipulaci s předměty

2) Oblast psychologická:

Cíle:	Kompetence:
1.podoblast: Poznávání	
• Záměrně vnímat a znát názvy věcí, jevů a rozumět obsahu názvů • Rozlišit a pojmenovat vlastnosti a kvalitu věcí a vztahy mezi nimi: barva, tvar, povrch, velikost množství, počet, druhy materiálů • Skládat části do celků a rozkládat celek na části • Rozlišovat směry a vzdálenosti, orientovat se v prostoru • Orientovat se v čase • Připravit, záměrně se soustředit na určitou dobu, uskutečnit a dokončit činnost • Vytvářet představy • Chápat rozdíl mezi skutečností zobrazovanou, reálnou a symbolickou • Přístupovat tvořivě ke skutečnosti • Mít bohatě rozvinutou fantazii • Pochopit a zapamatovat si krátký literární text, příběh • Opakovat z paměti jednoduché série psychomotorických úkonů • Poznat shodu, podobnost, rozdíl	• Správně určovat a pojmenovat věci a jevy ve svém okolí • Pozorovat dění kolem sebe • Správně třídit (přirazovat) věci podle barvy, tvaru, materiálu... • Porovnat množství • Řadit předměty podle velikosti • Řešit úlohy na určení časového sledu událostí • Skládat: puzzle, kubusy, mozaiky, doplňovačky, popletené obrázky... • Orientovat se v prostoru: nahoře, dole, vlevo, vpravo, uprostřed..., v rovině, v prostoru • Určit, co je blíž, dál • Vyjmenovat dny v týdnu, 4 roční období, části dne • Samostatně volit činnost, soustředit se na ni, rozhodnout, kdy skončí • Dokázat přerušit činnost a vrátit se k ní • Rozlišit smyšlený(fantazijní) příběh od reality • Řešit tvořivě problémy: improvizovat, domýšlet, nalézat alternativní řešení • Tvořit originální výtvary • Vymýšlet pohádky, příběhy • Uplatňovat fantazii při hrách, výtvarných a hudebních činnostech • Přednášet říkadla, básně, vyprávět jednoduché příběhy • Zpívat • Ilustrovat děj

• Poznat výjimky z řádu, ze série • Vytvářet logické souvislosti a celky • Všimnout si věcí, lidí a dějů kolem sebe, sdělovat, čeho si dítě všimlo	• Hrát bohatě rozvinuté námětové hry • Složit jednoduchý objekt z papíru • Opakovat z paměti jednoduché série pohybů bez slovního doprovodu • V přirozených situacích najít a označit shodu, podobnost, rozdíl • Pracovat podle předlohy, skládat podle vzoru • Vyprávět zážitky • Pozorovat okolí, hovořit o změnách • Klást otázky a dožadovat se odpovědi
2.podoblast: Prožívání	
• Mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy • Uvědomovat si různost citového života • Vědět, že sdělení pocitu nám pomáhá • Postihnout vztah mezi emocí a podnětem • Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad • Chovat se s respektem a empatií k citovému životu svému a druhých	• Umět rozlišit a pojmenovat podle výrazu obličeje, držení těla, podle hlasu a způsobu řeči jednotlivé emoční stavy (smutek, radost, strach, vztek...) • Spontánně a s prožitkem zpívat, tančit, tvořit • Všimnout si svých pocitů, emocí, nálad, a to i negativních, neostýchat se o nich hovořit • Vyjadřovat city a prožitky společensky přijatelnými způsoby • Respektovat pravidla soužití • Nebát se dát najevo své city • Nevysmívat se citovým projevům ostatních • Radovat se s ostatními
3.podoblast: Sebepojetí	
• Mít představu o své osobě • Snižovat závislost na dospělém • Své chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si různé sociální role • Přijímat svět pozitivně • Chovat se odpovědně • Hodnotit své chování	• Popsat některé své vlastnosti • Zařadit se do skupiny dětí stejného pohlaví • Být samostatný v sebeobsluze, neobracet se s každou maličností na dospělého • Přizpůsobit své chování prostředí, ve kterém se dítě pohybuje • Vyjadřovat, co dítě cítí, že je mu něco příjemné a něco ne • Projevovat se optimisticky • Přijímat důsledky svého chování • Projevovat se otevřeně, ale společensky přijatelnou formou

• Mít a hájit svůj názor • Vážít si sebe pro to, co umím • Chovat se autenticky	• Poznat, kdy se dítě chová správně a kdy ne • Nebát se říci svůj názor a obhájit ho adekvátní formou • Umět požádat o pomoc • Nezneužívat ochoty druhých k pomoci • Vědět, jaké činnosti se dítěti daří, být hrdý na výsledky své práce • Projevovat se autenticky při tvořivých činnostech • Nezastírat své pocity • Projevovat se spontánně způsoby přiměřenými věku
---	--

3) Oblast interpersonální:

Cíle:	Kompetence:
1.podoblast: Respekt a tolerance	
• Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě, chtít porozumět jejich projevům • Hodnotit své chování a chování druhých • Chápat, co je pochybení, umět se omluvit • Umět odpouštět • Mít rozvinutou potřebu svobody • Uznávat práva druhých	• Neodmítat kontakty s druhým dítětem z důvodu jeho odlišnosti • Všimát si projevů citů, chování a jednání druhých a reagovat na ně • Nebát se přiznat chybu • Umět odpustit, omluvit se • Umět přijmout důsledky svého nesprávného chování • Zastat se slabšího • Umět se prosadit • Umět obhájit své právo • Neposmívat se druhým • Umět ustoupit a slevit ze svých požadavků (nevynucovat si hračku jiného, obsazené místo, pořadí...)
2.podoblast: Komunikace	
• Vytvářet bohatou slovní zásobu • Usilovat o správnou výslovnost	• Aktivně používat bohatý slovník • Souvisle se vyjadřovat v rozvitých větách

• Dodržovat základní společenské normy komunikace • Záměrně naslouchat • Rozumět projevům neverbální komunikace a uplatňovat ji • Umět srozumitelně vyjádřit myšlenku, formulovat otázku a odpověď • Cítit uspokojení z vlastního řečového projevu	• Správně vyslovovat • Dodržovat pravidla zdvořilého společenského chování • Neskákat do řeči, nechat domluvit • Domlouvat se, vyjednávat • Mluvit srozumitelně, přiměřeně hlasitě • Aktivně naslouchat, co druhý říká • Porozumět ústnímu pokynu a vykonat ho • Chápat význam piktogramů • Reagovat správně na podněty neverbální komunikace • Vyjadřovat se mimikou, gestem, pohybem • Umět říci svůj názor • Klást srozumitelné otázky • Hledat odpovědi na otázky • Slovně vyjádřit své potřeby a přání • Chtít komunikovat, dorozumět se, diskutovat
3.podoblast: Spolupráce	
• Znat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině • Znat pravidla zdvořilého chování • Vědět, že je více možností řešení konfliktů a problémů • Vědět, že když problém přesahuje síly dítěte, má požádat o pomoc • Projevit porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého • Postarat se o sebe a o druhé podle svých sil • Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou • Akceptovat kompetentní autoritu	• Podílet se na vytváření pravidel společného soužití, neporušovat je, upozorňovat ostatní na jejich porušení • Pojmenovat pravidlo, které bylo porušeno • Řešit konflikt v mezích dohodnutých pravidel • Vědět, na koho se obrátit o pomoc • Umět odmítnout nevhodný pokyn • Starat se o mladší děti a kamarády • Pomáhat handicapovaným, slabším a nemocným • Pomáhat těm, kdo pomoc potřebují a přijmou ji • Umět přijmout úkol a snažit se ho dokončit • Neprosazovat se na úkor druhého • Nechat si poradit, přijmout navrhovaná řešení

4) Oblast sociálně kulturní:

Cíle:	Kompetence:
1.podoblast: Rodina a domov	
• Umět udělat radost jednotlivým členům rodiny • Uplatnit svou dovednost ve prospěch společenství rodiny	• Vyrábět dárky, chystat překvapení pro členy rodiny • Zamést smetí, utřít vylitou vodu na zemi, na stole • Ukládat hračky a věci na určená místa • Prostírat stůl
2. podoblast: Škola mateřská a základní	
• Vědět, že MŠ je společenství, ve kterém platí dohodnutá pravidla • Respektovat pravidla • Spoluvytvářet prostředí pohody v MŠ • Vytvořit pozitivní vztah k MŠ • Seznamovat se s prostředím ZŠ	• Umět se v rámci pravidel volně pohybovat po budově MŠ • Dodržovat společně vytvořená pravidla • Rozvíjet humorné situace • Chystat překvapení • Vylepšovat prostředí třídy • Do MŠ přicházet s pozitivním očekáváním • Vyhledávat společnost dětí • S důvěrou se obracet na učitelku i ostatní dospělé • O své MŠ vyprávět s pocitem sounáležitosti • Být připraven na roli školáka
3.podoblast: Obec a země	
• Vytvářet vztah k obci, vlasti jako místu, kam dítě patří	• Znat adresu bydliště, školky • Znat jméno obce a země, symboly obce a země • Poznávat život obce

5) Oblast environmentální:

Cíle:	Kompetence:
1.podoblast: Souvislosti	
- Upozorňovat na situace, kdy dochází k poškozování blízkého životního prostředí - Přizpůsobovat své chování tomu, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví společnosti, v nichž žijeme - Vykonávat jednoduché činnosti podporující zdraví společnosti, v nichž žijeme - Pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi, planetou	- Všímat si kladných i negativních změn v okolí - Popsat důsledky a rizika lidských činností pro životní prostředí - Dodržovat pravidla společenského soužití a pravidla chování v přírodě - Starat se o živočichy a rostliny - Zacházet hospodárně s materiály a potravinami - Být šetrný k věcem, které používáme - Uklízet po sobě - Pomáhat s úklidem po jiných - Pečovat o vzhled třídy, MŠ a jejího nejbližšího okolí - Úmyslně nepoškozovat prostředí kolem sebe
2.podoblast: Vývoj a změna	
- Vědět, že vše se časem mění a vyvíjí - Vyvodit některé důsledky ze situací, dějů kolem a přizpůsobit tomu své chování - Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny a zjišťovat příčiny změn	- Vědět, jak probíhá život člověka z hlediska růstu, vývoje a stárnutí - Vědět, jak se mění počasí a příroda v průběhu roku - Vědět, jak se měří čas: hodiny, dny, týdny, měsíce, roky - Znát funkci hodin
3.podoblast: Rozmanitost	
- Vědět o odlišnostech a podobnostech věcí a jevů, které dítě obklopují - Vnímat odlišnosti jako přirozený stav - Vnímat rozmanitosti přírody, lidí, kultur apod. jako hodnoty	- Vyhledávat odlišnosti, neodsuzovat je - V přirozených situacích oceňovat přínos odlišností jednotlivých dětí, věcí, jevů, přírody
4.podoblast: Ovlivňování člověkem	
- Vědět, že každá lidská aktivita přináší důsledky a má přímý vztah ke zdraví lidí a přírody - Odhadovat rizika a přínosy zvažovaných možností řešení	- Posuzovat známé lidské aktivity z hlediska jejich důsledku pro lidi a přírodu - Přijmou důsledky svého chování

• Aktivně hledat řešení • Mít zájem podílet se na pozitivních změnách, které směřují k podpoře zdraví nejen svého vlastního, ale i ostatních lidí a přírody	• Vědět, že před každým konáním je třeba nejdřív zvažovat situaci, rozhodnutí přizpůsobit výsledku úvahy • Všímat si nepořádku kolem sebe • Uklízet odpadky odpovídajícím způsobem • Vědomě nepoškodovat životní prostředí (neodhazovat odpadky, netrhat rostliny, neubližovat, neničit svévolně vybavení MŠ....)
--	--

„ABY NÁM TU BYLO DOBŘE“

(pravidla života v naší školce)

Abych byl/a zdravý/á:

- Myji se: před jídlem, po jídle, po použití WC, vždycky když jsem špinavý/á
- Vím, že je dobré po obědě si vyčistit zoubky
- Čistím si nos, umím smrkat
- Zakrývám si nos a pusku při kýchání a kašlání
- Dodržuji čistotu na toaletě
- Pečuji o svůj zevnějšek, chci, aby mi to slušelo

Aby mi tu chutnalo:

- Pomáhám při prostírání, udržuji na stole čistotu
- Uklízím po sobě nádobí
- Jím sám/sama lžičkou, a když to zvládnou, dostanu příbor
- U stolu se chovám slušně, neodbíhám
- Neruším u jídla kamarády, neukazuji jim chuť
- Nemlaskám, nesrkám
- Používám ubrousek
- Nezávodím při jídle
- Určím si, kolik toho sním

Aby se mi tady líbilo:

- Ukládám hračky a všechny ostatní věci na jejich místo
- Hračky a věci úmyslně neničím
- Udržuji v pořádku věci, které používám, a chovám se k nim šetrně
- Uklízím po sobě a když je to třeba, pomáhám s úklidem i po jiných

Aby se mi líbilo mezi kamarády:

- Neubližuji dětem
- Se všemi dětmi jsem kamarád
- Umím přiznat chybu
- Umím se omluvit
- Neposmívám se druhým
- Konflikty řeším podle dohodnutých pravidel, když si nevím rady, požádám paní učitelku o pomoc
- Starám se o mladší děti, pomáhám jim
- Zastanu se slabšího
- Počkám, až na mě přijde řada
- Neberu si bez dovolení cizí věci a vypůjčené vracím

Aby ze mne vyrostl slušný člověk:

- Pozdravím, umím se rozloučit
- Slušně poprosím, požádám, poděkuji
- Naslouchám, co druhý říká, neskáču do řeči, nechám druhého domluvit
- Při mluvení se netočím zády, dívám se do očí

Abych si usnadnil život:

- Respektuji pravidla soužití
- Když něco nevím, zeptám se
- Když mi něco nejde, požádám o pomoc
- Dovedu říci, co potřebuji a co si přeji
- Dovedu říci, co se mi nelíbí a co nechci
- Vím, že s úsměvem jde všechno líp

Svět a já:

- Dodržuji pravidla společenského soužití i mimo školku: doma, všude mezi lidmi, v přírodě
- Nepoškozuji úmyslně prostředí kolem sebe (neničím, neodhazuji odpadky, neubližuji rostlinám a živým tvorům)
- Vážím si všeho pěkného, co lidé dokázali

„Je mi dobře na světě!“